

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, maalisk. 14 - Wed. March 14, 1990 FINNISH AMERICAN WEEKLY 86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 11 45 cents

Gephardt ehdottaa apua Neuvostoliitolle

WASHINGTON - Edustajainhuoneen enemmistöjohtaja Richard A. Gephardt ehdotti viime viikolla, että Yhdysvaltain tulisi antaa suora apua ja luottoja Neuvostoliitolle. Gephardtin mukaan tuki edesauttaisi demokraattisia muutoksia Neuvostoliitossa ja Itä-Euroopassa.

Valkoinen Talo torjui ehdotuksen välittömästi. Presidentti Bushin hallitus suhtautuu varovaisesti talousavun antamiseen, osaksi siksi, että Neuvostoliitto on ilmoittanut ettei se ole kiinnostunut suorasta avusta. Lisäksi tuki 45 vuotta vihollisena nähdylle valtiolle kohtaisi tiukkaa vastustusta Yhdysvalloissa.

Gephardtin mukaan Neuvostoliiton ja Itä-Euroopan uudistajilla saattaa olla vain pari vuotta aikaa osoittaa kansalle, että demokratia toimii. Ruoka-apu on tärkeää, koska

se näyttää kansalle, että presidentti Mikhail S. Gorbatschovin ajamat uudistukset voivat täyttää kauppojen hyllyt, Gephardt sanoi.

Gephardt sanoi Yhdysvaltain hyötyvän Itä-Euroopan tukemisesta, koska reformit avaavat markkinat amerikkalaisille tuotteille ja demokratian vakiintuessa sotilasmenoja voitaisiin pienentää.

Ehdotus suorasta avusta sai edustajainhuoneessa sekä kannattajia että vastustajia. Eräät taloustieteilijät yhtyivät Gephardtin käsitykseen, että hallitus ei nykyisellään tue riittävästi uudistuksia Itä-Euroopassa. Osa Neuvostoliiton asiantuntijoista uskoo, että suora tuki menisi hukkaan nykyisessä neuvostojärjestelmässä, joka voisi käyttää apua tärkeiden uudistusten lykkäämiseen.

Tuomiopäivän kello 4 minuuttia taaksepäin

CHICAGO - Symbolisen tuomiopäivän kellon viisareita siirrettiin viime viikolla neljä minuuttia taaksepäin osoittamaan kymmentä minuuttia vaille keskiyötä eli täysimittaista ydinsotaa. Kellon pitäjät antoivat Mihail Gorbatschoville kunnian kylmän sodan lopettamisesta.

Bulletin of Atomic Scientists -julkaisu loi symbolisen keilon 1947 osoittamaan, kuinka lähellä maailma on ydinsotaa.

Chicagon yliopistossa toimitettavan lehden perusti toisen maailmansodan jälkeen joukko tiedemiehiä, jotka olivat huolissaan kehittämisestänsä voimasta. Viisareiden asemasta päättävät julkaisun

tukijat, joukossa mm. 16 Nobel-palkittua tiedemiestä.

"Tänään on olemassa vahvoja, positiivisia virtauksia pois päin maailman tuhosta," sanoi julkaisun johtaja Gloria Duffy.

"Nämä virtaukset ovat pääasiassa seurausta muutoksista Neuvostoliiton ajattelussa," Duffy sanoi Gorbatschovin muuttaneen Neuvostoliiton politiikan "kohti kansainvälistä yhteistyötä ja aseistariisuntaa."

Kun tuomiopäivän kello luotiin, sen viisarit osoittivat seitsemää minuuttia vaille keskiyön. Vuonna 1952 viisarit siirrettiin kahden minuutin päähän tuhosta sen jälkeen kun Yhdysvallat oli testannut vetypommia.

Maaliskuun 13, 1940. Sota on päättynyt ja suomalaiset sotilaat ovat palaamassa rintamalta. Kuvan sotilasjoukko jättämässä Neuvostoliitolle menetetyn Karjalan Kannaksen.

Talvisodan päättymisestä 50 vuotta

Talvisodan päättymisestä tuli kuluneeksi 50 vuotta tiistaina, tämän kuun 13. päivänä. Se oli tietenkin etusivun uutinen sen päivän Raivaajassa, missä tieto lukijoille välitettiin tällaisin otsikoin: "Suomen ja Venäjän välinen sota päättyi nyt."

Helsingistä saapuneessa sähkösanomassa kerrottiin seuraavaa: "Jättiläiskokoinen Venäjä ja pieni Suomi

päättivät mahdollisesti epätasaisen kolme ja puoli kuukautta kestäneen sotansa tänään ja Suomen ulkoministeri Väinö A. Tanner, surevalle kansakunnalle pitämässään puheessaan sanoi, että Suomella ei ollut valitsemisen varaa."

Etusivulta löytyi myös mielenkiintoinen pikku-uutinen, minkä mukaan Josef Stalin oli tehnyt ystävällisen huomautuksen Juho Kustaa Paasikivelle, yhdelle suomalaisen neuvotelukunnan jäsenelle. Stalinin kerrotaan sanoneen, että "jos Paasikivi olisi jatkuvasti ollut suomalaisten neuvottelijain johtajana niissä neuvotteluissa, joita ennen sotaa pidettiin, niin sota olisi voitu välttää."

Moskovan rauhassa Suomi menetti enemmän maa-alueita kuin se oli menettänyt taisteluissa. Koko Kannas jouduttiin luovuttamaan Neuvostoliitolle, samoin Kuusamo ja

Sallan itäosat ja Kalastaja-saarenon niemet Petsamosa. Lisäksi Suomi joutui vuokraamaan Hangon.

Ainoa Moskovan neuvottelijoiden saavuttama myönnitys oli se, että avunantosopimuksesta ei enää puhuttu.

Alueelliset luovutukset aiheuttivat täydellisen mullistuksen Suomen perinteisessä elinkeino- ja väestörakennuksessa. Aineelliset menetykset olivat silloisen Suomen kestäkykyyn verraten heikot. Miestappiot olivat tuntuvat ja sodan jättänyt henkinen taakka lähes ylivoimainen. Kaikilla näillä perusteilla voitaisiin väittää, että Suomi hävisi talvisodan.

Sota päättyi kyllä rintamalla kestävämpään tilanteeseen. Suomi ei vielä kärsinyt sotilaallista tappiota, mutta kehitys olisi johtanut suoraan katastrofiin, jos taistelua olisi jouduttu jatkamaan. Poliittisesti sota oli kuitenkin jatkuu sivulla 4

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 6-7

- Veli Hall - a memoir my parents never wrote
- Kalevala celebrated
- What will be happening at FinnFest USA '90 - check out the centerfold.

Sisäsivuilla:

- Kylpemisen historiaa sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Toimittajan valitus

Me eroamme.

Jos julkaisemme hauskoja juttuja, ihmiset sanovat, että olemme hupsuja; jos emme julkaise juttuja, lukijat sanovat, että olemme tylsiä.

Jos julkaisemme omia kirjoituksiamme, valitetaan, että meiltä puuttuu vaihtelevaisuutta lehdestämme; jos taas saksitamme artikkeleita muista lehdistä, sanotaan, että olemme liian laiskoja itse kirjoittamaan.

Jos pysymme toimituksessa, meille sanotaan, että meidän pitäisi olla etsimässä uutisia; mutta jos olemme toimituksesta pois etsimässä uutisia ja aiheita, valitetaan, että emme huolehdi tehtävistämme emmekä vastaa puhelimeen.

Jos julkaisemme kirjeenvaihtajan kirjoitukset kuten ne tulevat meille, meitä haukutaan tompeleiksi kun emme niitä korjaa; jos taas korjaamme, meitä syytetään hyvien kirjoitusten pilaisesta.

Jos me hylkäämme jonkun kirjoituksen, meitä syytetään liian ankarasta kritiikistä; mutta taas jos emme yritä parhaamme mukaan valita kirjoituksia, me nukumme.

Jos luemme lehtiä ja aikakausjulkaisuja saadaksemme tietoja ja aikaa seurataksemme, meitä syytetään siitä, että toimituksessa on liikaa työvoimaa. Jos emme lue muita julkaisuja, sanotaan, että emme seuraa aikaamme.

Jos kirjoitamme jonkun nimen väärin, niin hän ja koko sukulais- ja tuttava-armeija hyökkää meitä vastaan. Mutta jos 99,999 kertaa kirjoitamme nimet oikein, kukaan ei anna meille tunnustusta.

Varmaan joku tulee sanomaan, että olemme varastaneet tämän jutun jostain toisesta lehdestä. Olette oikeassa, teimme niin.

(- Lorrain Labor Leader)

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Kylpemisen historia kuvastimessa

Suomalaiset käyttävät vähemmän saippuaa kuin useimmat länsieurooppalaiset, mutta asiaa on turha surra. Napoleonin esikuva johdattaa meidät terveellisempään puhtauskäsitukseen.

Kukapa ei olisi lapsena oppinut ylpeää vakaumusta, että suomalaiset ovat maailman puhtain kansa. Suomessahan on sauna joka niemessä, kaksi parhaassa. Lisäksi hikoilukylvyn siunaukset on ehditty juurruttaa myös kaupunkien kerrostaloasuntoihin.

Teknokemian keskusliiton laatima tilasto kuitenkin kertoo, että 1980-luvun jälkipuoliskolla suomalainen käytti vuodessa keskimäärin vain kolme palaa saippuaa ja yhden pullon nestesaippuaa.

Tilastokeskus on paraikaa tekemässä uutta kotitaloustiedustelua, josta pian luetaan viimeiset tiedot suomalaisten hygieniasta. Viisi vuotta sitten vastaava tutkimus selvitti, että suomalainen kotitalous kulutti saippuaa vuodessa keskimäärin 37 markkaa (alle 10 dollaria).

Tilastotiedot eivät kerro paljonkaan henkilökohtaisen hygienian yksityiskohdista. Se ainakin on selvää, ettei suomalaisia voi syyttää neurootista puhtaudesta.

Mikäli saippuan kulutuksella ja henkilökohtaisella siisteydellä on jotakin tekemistä toistensa kanssa, niin tilastoista saa esille muutaman väittämän.

Kaupunkilaiset ovat puhtaampia kuin maalaiset. Nuoret ja keski-ikäiset kuluttavat saippuaa enemmän kuin vanhat. Lapset ja kouluikäiset ovat epäsiistimpiä kuin aikuiset ja tietenkin tytöt huolehtivat puhtaudesta paremmin kuin pojat. Ruumiillisen työn tekijät turvautuvat saippuaan harvemmin kuin henkisen

työn tekijät.

Kulutus keskittyy aivotyötä tekeviin keski-ikäisiin kaupunkilaisiin, eli juuri niihin, jotka elämäntapansa vuoksi tarvitsivat kaikkein vähiten saippuaa. Suomen aikuisväestö on kuitenkin aika tasaisesti puhdasta, jos asia ilmaistaan siististi.

Numeroidut viidentoista Länsi-Euroopan maan kulutuksesta kertovat, että kaikkien vähiten saippuaa käyttävät espanjalaiset ja suomalaiset. Molempien kohdalla tilastokäyrässä on syvä kuoppa.

Valistuneet suomalaiset ovat tottuneet kohottelemaan kulmiaan esimerkiksi eteläeurooppalaisten siisteyskäytännölle. Mutta ylenkatseeseen ei ole aihetta. Italialaiset ja kreikkalaiset tuntevat saippuan paremmin kuin suomalaiset.

Suomalaisten perinnäiset asenteet muita kansakuntia kohtaan ilmenevät usein siisteysnormeina. Itäisiä naapureita pidetään suttuisina - kuuluisa ryssänhaju - ja ruotsalaisia, joita ei koskaan saavuta muussa kuin urheilussa, pidetään ylisiisteinä snobeina.

Kauempaa katsellen juuri suomalaiset ovat saapastelemassa Eurooppaan kengät kiiltävinä mutta harmaa rantu kaulassa.

Suomalaisten onneksi terveyden vaalijat ovat nyt päätyneet siihen, että runsaasti käytettynä saippua on vahingollista iholle. Tuoreimmat tutkimukset ovat tuominneet myös nestesaippuan kaikkine hienoine Ph-asrvoineen liian väkeväksi liuotteeksi. Sitä käytettäessä ihoa suojaava bakteerikerros menee pesuveden mukana viemäriin.

Suomalaisten hygienian tila voidaankin nähdä käänteisessä valossa. Ja kas, suomalaiset siirtyvät maanosana kehityksen kärkeen: pohjoisessa

elää ihonsa terveyttä vaaliva kansakunta.

Ihoallergiat ovat tosin viime vuosikymmeninä lisääntyneet Suomessa voimakkaasti. Saippuoiden himokäyttäjää on ehkä enemmän kuin tilastot paljastavat tai sitten allergioita synnyttävät muut ihoa altistavat myrkyt yhdessä saippuan kohtuukäytön kanssa.

Ehkä niitä kotitalouksia, jotka käyttävät saippuaan täydet 37 markkaa vuodessa, pitäisi kehottaa leikkaamaan kulutustaan. Vettäkin tuhlattaisiin vähemmän.

On ennustettu, että 1990-luvusta tulee minimalismin, askeesin ja kulutuksen radikaalin supistamisen vuosikymmen. Suomessa vähentäminen käynee helposti, vaikka kansalaiset eivät näkisikään suurta vaivaa tavoitellessaan muodinmukaista elämäntapaa. Vero- ja korkopolitiikka pitävät huolen siitä, ettei turhan kulutuksen välineitä juuri luisu kansalaisten kukkaroon.

Kun välttämättömyydestä tehdään onnea kasvattavaa hyvettä, perusteluiden on syytä olla pikemminkin houkuttelevia kuin taloudellisesti pakkottavia. Suomessa kannattaisikin harkita 1600- ja 1700-luvun Keski-Euroopan asettamista esikuvaksi.

Silmäys historiaan seittää, miksi.

Plinius sanoo foinikialaisten valmistaneen saippuaa jo 600-luvulla eKr. Aineen käyttö oli siihen aikaan melko varmasti lääkinällinen. Vasta 100-luvun roomalaiset käyttivät enemmän saippuaa nimenomaan peseytymiseen. Eurooppalaisen nimensä saippua on saanut keltin kielen sanasta *saipo*.

Rooman vallan hävittyä saippuasta tuli pitkäksi aikaa todellinen harvinaisuus. Kun saksalainen aatelisrouva von Schleinitz sai Italiasta lahjapaketin, joka sisälsi saippuapalan, mukana seurasi oudon aineen seikkaperäinen käyttöohje.

Ihmistä pidettiin tuohon aikaan moitteettoman siistinä, mikäli hänen paitansa oli puhdas ja ne ruumiinosat, jotka ulottuivat vaatteiden ulkopuolelle, olivat näkyvästä liasta vapaat.

Yläluokka piti siisteyttä ja puhtausta tärkeänä, mutta jatkuu seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Maaliskuun 27 p., Sauli, Saul
Maaliskuun 28 p., Armas
Maaliskuun 29 p., Joonas, Jouni
Maaliskuun 30 p., Usko
Maaliskuun 31 p., Irma, Irmeli
Huhtikuun 1 p., Pulmu
Huhtikuun 2 p., Pellervo

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä: \$1,754.65

Maaliskuussa syntyneiden muistolle
Äiti Selma Johanna Lindberg (1882-1965)
Veli Pvt. Edwin Kauko Nisula, USA (1914-1944)
Esther (Lindberg) ja Walter Nisula
Quincy, MA \$20.00

Maalisk. 16, 1980 kuolleen äitinsä
Nannie Myllymäen muistolle
Ellen ja Weikko Hill, Fitchburg, MA \$10.00

Väinö Harju, Sterling, CT \$10.00

KATTILARÄHASTO: Yhteensä \$1,765.00

Woitto Anton Wallenius, Baltimore, MD \$20.00
Helen ja Henry Harvi, Natick, MA \$20.00

Koossa 82 prosenttia kokonaiskuluista.

Kiitos lahjoittajille!

KYLPEMISEN . . jatkoa edellisivulta

puhdistautumiseen ei yleisesti käytetty edes vettä.

Ranskalainen arkkitehti L. Savot pohti 1626, täytyykö aatelislinnaan rakentaa kylpyhuone. Hän päätyi siihen, ettei se ollut modernille ihmiselle tarpeen: "Me voimme paljon helpommin tulla toimeen ilman kylpyä kuin vanhan ajan ihmiset, koska me käytämme pellavavaatteita, jotka nykyäänä pitävät ruumiimme puhtaana paljon kätevämmän kuin entisajan ihmisten höyrykylvyt ja vesikylvyt. Heiltähän puuttui pellavakankaan tuoma mukavuus."

Vaatteet ja niiden puhtaus olivat tärkeimmät yhteiskunnallisen erottautumisen välineet. Vain aatelinen tai varakas porvari saattoi vaihtaa paitaa ja pitsejä. Muut omistivat tavallisesti vain yhden karkean paidan. Pitsit olivat tietenkin rahvaan ulottumattomissa.

Pellavan edut eivät rajoittuneet miellyttäviin tuntemuksiin. Ne säästivät ihmisen ihoa joutumasta alttiiksi veden vaaroille.

Käsien ja naaman pesu vielä menetteli, vaikka suositeltavinta oli puhdistautua kuivin pyyhkein. Kokovartalonkylpy sitä vastoin oli uhkarokea teko. Siihen voitiin turvautua lähinnä terveydenhoidollisista syistä.

Ranskan kuningas **Henrik IV** lähetti eräänä toukokuusena aamuna 1610 hakemaan neuvoriantajaansa ja ministriään **Sally**tä. Viestinviejä löysi ministerin kylvyssä.

Kuultuaan missä tilassa Sully oli tavattu, kuningas peruutti oitis tapaamisen ja lähetti määräyksen:

"Monsieur, kuningas käskee teidän ottaa kylpyne ja kieltää teitä menemästä tänään ulos, koska **M. Du Laurens** (kuninkaan lääkäri) on sanonut, että se voi vaarantaa terveytenne."

Selvittäessään tieteen kantaa veden käyttöön **T. Renaudot** kirjoitti 1655:

"Kylpy ei ole ainoastaan joutava vaan myös ihmiselle haitallinen, lukuun ottamatta niitä tilanteita, jolloin kylpy on lääkinnällisistä syistä ehdottoman välttämätön. . . Kylpy tuhoaa ruumiin ja täyttäessään sen panee ihmisen alttiiksi ilman vahingollisille vaikutuksille. . . Pehmeämmät ruumiit (so. vedellä täyttyneet) ovat sairaalloisempia ja elävät lyhyemmän elämän kuin kovat. Kylpeminen täyttää pään höyryillä. Kylpeminen on hermoston ja nivelsiteiden vihollinen, koska vesi löysyttää niitä niin paljon, että monet ihmiset eivät kärsi kihdistä koskaan muulloin kuin kylvyn jälkeen."

Saunakulttuuri katosi Euroopasta melkein kokonaan 1600-luvulla. Saunoja pidettiin vaarallisina tartuntojen lähteinä ja synnin pesinä. Tottahan se oli, kunnon sauna toimi myös bordellina.

Tautien syistä ja niiden leviämistavoista vallitsi hyvin epämielinen käsitys. Mikrobeja ei tunnettu ja hienostunein

selitys perustui ns. miasmateoriaan. Sen mukaan pahentunut ilma aiheutti sairaudet. epämiellyttävien hajujen torjuminen parfyymein ei ollut pelkkää ylellisyyttä vaan myös ehkäisevää terveydenhoitoa.

Ihon uskottiin vielä 1700-luvun puolivälissäkin läpäisevän vettä. Vesi lorisi sisään huokosista, joten kylpeminen oli järkevää ainoastaan siinä tapauksessa, että kehoa piti pehmentää tai muuttaa sen sisäisten nesteiden suhteita. Uimaan lähtevää ihmistä pidettiin hulluna.

Valistunut lapsenpäästäjä kylvetti vastasyntyneet, mutta hänen tarkoituksensa ei ollut niinkään vauvan peseminen kuin jalkojen pehmentäminen. Sen uskottiin oikaisevan väärät sääret ja pidentävän niiden kasvua.

Kylpemisen suosio alkoi 1700-luvulla vähitellen kasvaa Ranskan aateliston piirissä, mutta suositeltavinta oli pestä taivepaikat kostealla sienellä. Veteen kannatti uppottautua mahdollisimman harvoin.

Lämmin vesi oli tehokkaampaa kuin kylmä, mutta kylmän veden eduksi laskettiin sen suojaava vaikutus. Kylmä vesi kovensi (karaisi) ruumista sulkemalla ihohuokokset.

Mitä muuten tarkoitettiin Napoleon lähettäessään kuuluisan viestin Josephinelle: "Älä mene kylpyyn, olen tulossa kotiin."

Yksinvaltiat tiesi, että Josephine olisi täysin kyvytön kaikkeen kanssakäymiseen, jos hän menisi kylpyyn. Veteen kastautuminen oli monimutkaista ja rasittavaa, joten sen jälkeen lihan ilot eivät käyneet päinsä.

Markku Valkonen
(HS)

Ruoka-apu Neuvosto-Karjalaan etenee verkkaisesti

Suomen lähinaapurissa Neuvosto-Karjalassa kärsitään ruokapulasta ja suomalaiset haluavat auttaa heimokansaansa. Sekä yksityisten avustushankkeet että virallinen kauppa etenevät kuitenkin tavattoman hitaasti.

Helpostusta Neuvosto-Karjalan nälkään puuhavat toisalla valtio, joka käy Moskovan kanssa virallista ruoka-kauppaa, ja toisaalla kansanedustaja **Martti Pura** (kesk.), joka yrittää junailla 800 lihatonnia Karjalaan.

Martti Pura hankkeesta saattaa liikahtaa eteenpäin huhtikuussa, kun keskustapuolueen yhteistyöryhmä tapaa NKP-läisen puhekumppaninsa Petroskoissa.

Pura väittää, että poliittinen kateus on sotkenut hänen hyvät ja humanitaariset hankkeensa. Kansliapäällikkö **Reino Uronen** maa- ja metsätalousministeriöstä taas sanoo, että poliitikot ovat suorilla yhteydenotoilla sotkeneet asiat.

Keskustapuolue ei ole Uronen mukaan ole ottanut hankkeessaan lainkaan yhteyttä ministeriöön, vaikka vientiin tarvitaan lupa valtiolta.

Karjalan korkeimmat viranomaiset ovat esittäneet suo-

Maineikas englantilainen antropologi **Mary Douglas** on sanonut, että liasta tulee likaa vasta sitten kun se on väärässä paikassa. Hän havainnollisti ajatustaan toteamalla, etteivät kengät kuulu ruokapöytään.

1600-luvun ranskalaiselle ainoastaan näkyvä lika merkitsi epäpuhtautta. Vaatteiden peitossa oleva iho ei kaivannut huomiota, sillä se ei kuulunut ihmisen sosiaaliseen ruumiiseen.

Puhtaus ja saastaisuus ovat tunnepitoisia ja alati muuntuvia käsitteitä. Ihmiskunnan historiassa niiden sisältö on useammin ollut rituaalinen ja symbolinen kuin hygieninen.

Lika ja paha ovat samaa käsitteistöä. Puhdistautuminen merkitsee pahasta irrottautumista. Noitavainot ja puolueiden puhdistukset sopivat esimerkiksi yhteisöjen puhdistautumisrituaaleista.

Yksilö voi käydä oman sisäisen "likansa" kimppuun kurottamalla itseään askeesilla, kohottautumalla henkisiin sfääreihin, peseytymällä sairaalloisen usein tai ottamalla synninpäästön. Psykyen terapiat kuuluvat liian torjunnan nykyaikaiseen välineistöön.

Peseytyminen vaikuttaa pian yhtä tarpeettomalta kuin Ranskan suuruuden vuosisadoilla. Vuosituhannen lopun suomalainen mies lähettää vaimolleen elektronisen viestin: "Jos sinulla vielä on *Savupirtin lattia* -mikrobeja, pirskota niitä ihollesi, olen tulossa kotiin."

Pistä liikettä päähän

Muisti alkaa heiketä täytettyäsi 25 vuotta. Mutta älä huolestu: liikunta vetreyttää aivoja ja pitää pään terävänä.

Kolmen paunan aivot hallitsevat ihmisen kaikkia tietoisia ja tiedostamattomia toimintoja.

Aivoissa on runsaat 25 biljoonaa hermosolua. Eliniän aikana niistä tuhoutuu noin sata miljardia.

Aivojen uloimmasta kerroksesta - aivokuoresta - häviää 50,000 solua vuorokaudessa. Aivokuoren tiukkaan sulloutunut hermosolukko säätelee mielialaa, muistia, ajattelua, puhetta ja tahdonalaisia liikkeitä.

Vuosikausia arveltiin, ettei keskushermosto pysty korvaamaan menettämiään soluja. Nyt tutkijat olettavat, että kun soluja kuolee, aivot kykenevät omassa viisautessaan rakentamaan korvikkeita niiden tilalle.

Nykytietojen mukaan hermoimpulssien tahtia (noin 2,500 sykähdystä sekunnissa) ei voi kiihdyttää eikä hermosolujen määrää pysty lisäämään.

Ihmisaivojen tärkeimpiä tehtäviä on muistaminen. Aivot voivat varastoida miljoona kertaa sata miljoonaa bittitietoa - iso tietokone tallentaa ainoastaan tuhat miljoona bittitietoa.

Monesta yli 40-vuotiaasta tuntuu siltä, että muisti pettää. Asiantuntijat lohduttavat: tietynlainen muisti alkaa vähitellen heiketä 25 ikävuoden jälkeen, mutta toisaalta "vanhat" aivot ovat joissakin suhteissa ylivoimaiset nuoriin verrattuna.

Betshedassa Yhdysvalloissa testattiin äskettäin lähes viittätuhatta 18-80-vuotiaasta ihmistä. Tutkimuksessa ilmeni selviä pääsuuntia: nuorena suoriutuu vaivattomammin kahdesta tai useammasta tehtävästä yhtä aikaa; nuorena muistaa paremmin juuri suurimääräistä tietoa kuin keski-ikä.

Kyky oppia mekaanisesti uusia asioita heikkenee iän myötä, luultavasti aivojen fyysikaalisten ja kemiallisten muutosten takia.

Oppimiskyky huonontuu ihmisen vanhetessa paljon lievemmin kuin aiemmin väitettiin. Esimerkiksi: jos ikäihminen miettii minuutin pari opittavan asian sisältöä, hän muistaa jopa 70 prosenttia lukemastaan. Yleensä ihminen, nuorikin, muistaa lukemastaan vain viidenneksen.

Vanhemmiten ihminen osaa ratkaista vaikeasti hahmotuvia, kuten sosiaalisia ongelmia. Nuorena käyttää pelkästään kylmää logiikkaa. Vanhana punnitsee myös inhimil-

lisiä tekijöitä ja osaa yhdistää loogisen ja intuitiivisen ajattelun.

Ihminen pystyy pitämään aivojaan ja muuta hermostoaan vireessä liikkumalla, ajattelemalla, välttämällä haitallisia aineita ja huonoja elämäntapoja.

Liikunta kiihdyttää verenkiertoa, ja aivojen verenkierto on ihmiselimistön keskeisiä toimintoja. Veri kuljettaa aivoihin niiden tarvitsemää happea ja ravintoa.

Aivokudokseen virtaa levoissa lähes 15 prosenttia hapekkaasta verestä, vaikka aivojen paino on vain pari prosenttia koko elimistön painosta.

Lisäksi aivot syövät jopa 20 prosenttia koko elimistön hapenkulutuksesta, ja hapen tarve pysyy muuttumattomana niiden aktiivisuudesta riippumatta.

Liikunta on aivoille hyväksi myös siksi, että se vähentää elimistön rasvakudosta. Jokaisessa rasvakilossa on kilometrikaupalla hiussuonistoa, eikä niissä kiertävä veri hyödytä aivoja.

Kentuckyn yliopistossa Yhdysvalloissa tutkittiin äskettäin, miten liikunta vaikuttaa aivoihin. Kolmannes tutkitavista aloitti 12 viikon kuntoilukuurin: kolmesti viikossa puoli tuntia kerrallaan uintia, juoksua, kävelyä tai tanssia.

Lopputesteissa havaittiin, että liikuntaa harrastaneiden kunto oli noussut noin 15 prosenttia ja etenkin pitkäkestoinen muisti kohentunut. Pitkäkestoinen muistin vetävyys on lähes rajaton, asiat säilyvät aivoissa vuosikausia. Lyhytkestoisessa muistissa pysyy kerralla viidestä seitsemään asiaa minuutin verran.

Pennsylvanian yliopistossa taas huomattiin, että liikunta edistää mieleenpainamista, tiedon siirtymistä lyhytkestoisesta pitkäkestoiseen muistiin.

Yli viisi vuotta kuntoilleet eläkeläismiehet saivat huomattavasti parempia tuloksia kuin samanikäinen liikkumaton vertailuryhmä, kun mitattiin asioiden mieleenpalauttamista ja ajattelun nopeutta.

Marjut Svahn
(HS)

Viron miliisin avuksi suomalaiskollegoja

Tehovalvonta Oy on perustanut yhteisyrityksen Viron sisäministeriön valvontayhtymän Valvekoondiksen kanssa.

Yhteisyrityksen tarkoitus on valvoa mm. yhteisyritysten turvallisuutta sekä tarjota turvamiehiä länsimaisten liike miesten käyttöön.

Yhteistyöyritys rekisteröidään Moskovassa ja Viron lisäksi sillä tulee olemaan toimintaa myös Moskovassa ja Leningradissa.

Hengähdystauko Afrikan norsuilla

Salakauppiaiden odotetaan iskevän Hongkongin hammasluuvarastoihin kun norsunluun myynti pian kielletään maailman suurimmassa kauppakeskuksessa.

Hämärissä takahuoneissa ja pölyisissä varastoissa eri puolilla Hongkongia on katoon asti pinottuina kellertäviä puumaisia putkia, joiden rosoisissa päissä on ruskeaksi kuivuneita veritahroja.

Pinoissa on kaikki se mitä sadastatuhannesta afrikalaisesta norsusta on jäljellä: 670 tonnia syöksyhampaita, liki miljardin dollarin arvosta maailman arvokkainta luuta.

Kolmetuhatta käsityöläistä leikkaa, poraa ja hioo kovasta aineesta patsaita, savukerasioita, avaimenperiä, jumalan kuvia ja suitsukeastioita. Kaksisataa kauppiasta myy esineet turisteille tai keräilijöille. Heidän voittonsa on vuosittain yli 400 miljoonaa Hongkongin dollaria.

Keskiyöllä 18. tammikuuta 1990 ikivanhaa käsityöläisammatia ei enää ole. Tshin Shat

Suin sadat norsunluukaupat sulki ovensa, ja 50,000 paria syöksyhampaita jäi varastoihin odottamaan salakuljettajia ja mustan pörssin kauppiaita.

Hongkongin hallitus sitoutui lokakuun lopulla noudattamaan kansainvälistä Cites-sopimusta, joka kieltää norsunluun hankkimisen ja myymisen. Maailman suurimman norsunluukaupan keskuksen on nyt hankkiuduttava eroon varastoista, jotka työllistivät kaivertajat viisitoista vuotta.

Ellei metsästystä lopeteta, afrikkalainen norsu ehtii samassa ajassa kuolla sukupuuttoon, tutkijat sanovat. Kymmenen vuotta sitten norsuja oli 1.3 miljoonaa, nykyisin vain 625,000.

Norsunluukauppiat uskoivat Cites-kokouksen antavan

lisäaikaa varastojen myymiseen. Kielto on kuitenkin ehdoton. Jos nykyiset varastot päästettäisiin markkinoille tammikuun jälkeen, se yllyttäisi salametsästäjiä jatamaan norsujen tappamista, asiantuntijat uskovat.

"Kielto ajaa kauppiat maan alle", uskoo Hongkongin norsunluukauppiain järjestön puheenjohtaja Leo Chan. "Kukaan ei voita - emme me, ei hallitus eivätkä norsut. Ei kielto pelastanut mustaa sarvikuonoakaan."

"Eikö ihmisen kärsimys ole yhtä suuri ongelma kuin norsun kuolema?" kauppiat kysyivät mielenosoituksessa marraskuussa.

Kauppiat vaativat Hongkongin hallitusta ostamaan varastot ja kouluttamaan kaivertajat uusiin ammatteihin, joissa heidän taidoistaan olisi hyötyä.

Cites-sopimus ei heti lopeta norsunluun kysyntää, kauppiat ennustavat. Nykyisillä varastoilla voitaisiin laillisesti tyydyttää ihmisten tarpeet vuosikausiksi, eikä salametsästäjillä enää olisi asiakkaita.

Luonnonsuojelijat ja kauppiat asiantuntijat sanovat kuitenkin, ettei norsunluu ole kuin alkoholi tai potenssilääke - ihmisellä ei ole sen oimistamiseen fyysistä tarvetta, eikä sen esteettinen arvo kestä kiellon tuomaa moraalitomuuden leimaa.

"Norsunluuesineiden omistaminen on jo nyt tahrata kenen tahansa maineelle Yhdysvalloissa ja Euroopassa", tietää eräs kauppiasta tunteva hongkongilainen lakimies. "Kiellon jälkeen norsunluulle käy kuin turkiksille: ihmiset karttavat sitä yhteiskunnallisen paheksunnan pelossa."

Synkkä tulevaisuus näkyy jo Kowloonin liikekorttelin norsunluukaupoissa. Ennen kukoistavat yhtiöt tuottavat tappiota, sillä Yhdysvallat ja EC-maat ovat kesästä lähtien kieltäytyneet ostamasta niiden esineitä, ja Japani hankkii norsunluuta vain Afrikan mailta. Lokakuun alusta asti Hongkongin kauppiailta on vaadittu Cites-järjestön erikoislupa, jos he haluavat laivata norsunluuta siirtokunnasta.

"Liiketoimintamme on romahtanut 70 prosenttia, ja ainakin kaksikymmentä yhtiötä on mennyt konkurssiin", sanoo kauppiain järjestön edustaja Lee Chat. "Emme ymmärrä, mitä tapahtui. Emme ole mielestämme tehneet mi-

tään väärää."

Kauppiat toivovat, että heidän entinen suurasikkaansa Japani lieventäisi rajoituksiaan ja ostaisi suurimman osan varastoista ennen tammikuuta. Ellei niin käy, kauppiat uhkaavat muuttaa syöksyhampaineen Taiwanille, joka ei ole allekirjoittanut sopimusta.

Hongkongissa kiistellään siitä, mistä siirtokunnan norsunluu on peräisin ja miten se on hankittu. Kauppiat vaikoittavat saaneensa sen laillisesti. Luonnonsuojelijat uskovat suurimman osan tulleen Afrikassa toimivilta kiinalaisilta liikemiehiltä, jotka rahoittavat salametsästystä.

"Hongkongilaisyhtiöt ovat jo vuosia syytäneet rahaa Afrikkaan pitääkseen salametsästystä yllä", tietää Britanniassa toimivan EIA-ympäristöjärjestön johtaja Dave Currey. "On vaikea sääliä ihmisiä, joista norsunluukauppa on tehnyt miljonäärejä."

Luonnonsuojelijat ovat arvostelleet Cites-järjestöä siitä, että se on silloin tällöin laittomasti hankittu norsun-

luun myymiseen. Hölläkäitsyys on rohkaissut salametsästäjiä, ja laillinen kauppa on ollut vain kullisi laittomille.

Luonnonsuojelijoiden voitto ei vielä ole varma. Sopimuksen mukaan jäsenmaat voivat vielä ennen tammikuuta muuttaa mieltään tai soveltaa rajoituksia vain osittain. Eräät Afrikan maat ovat jo vihjaisseet pitävänsä ehdoton kieltoa liian ankarana. Myös maailman suurin norsunluun ostaja Japani saattaa perääntyä sopimuksesta.

"Jos Japani muuttaa mieltään, kielto on täysin tehoton", arvelee Maailman Luonnon Säätiön Hongkongin edustaja David Melville. "Mikään poliisivalvontaan sijoitettu raha ei silloin riitä lopettamaan salametsästystä."

"Osittainenkin kielto antaa afrikkalaiselle norsulle hengähdystauon", EIA-järjestön johtaja Dave Currey muistuttaa. "Mutta viranomaisten on oltava tarkkoina. Hongkongilaiset liikemiehet löytävät porsaanreian laista kuin laista."

TALVISODAN ... jatkoa etusivulta

voitto.

Suomi saavutti tärkeimmän tavoitteensa. Se oli edelleen itsenäinen valtio. Talvisota sai Neuvostoliiton muuttamaan ratkaisevasti Suomen politiikkaansa perusteita. Se erotti ideologiset tavoitteet turvallisuuspoliittisista ja ryhtyi soveltamaan turvallisuuspolitiikan yleisiä periaatteita myös Suomeen.

Talvisodassa ilmennyt Suomen kansallinen yhtenäisyys jätti ilmeisesti Kremlin päättäjien poliittiseen sielunelämään vahvemman muistinjäljen kuin suomalaisiin itseensä.

Suomen työväenluokka oli osoittanut hyvin kouriintuntuvalla tavalla, että sillä oli jo muutakin menetettävää kuin kahleet ja se oli valmis puolustamaan sitä muuta.

Neuvostoliitto oppi talvisodassa paljon. Sen armeija joutui kokeilemaan kenttäkelepoisuuttaan äärimmäisen vaikeissa olosuhteissa, eikä se selvinnyt tästä kenraaliharjoit-

tuksesta kovin hyvin. Tämän opin varassa Neuvostoliitto ryhtyi terästämään sekä aseistustaan että koulutustaan.

Suomalaisten vimmatu taistelu osoitti, että vaikka heidän maansa olisikin ehkä sotilaallisesti valloitettavissa, sen hallitseminen olisi todella hankalaa. Näin jälkikäteen voidaan sanoa, että talvisodassa luotiin perusta Paasikivi-Kekkonen linjalle.

Talvisodan päättymisaikaan suomalaiset eivät tietenkään osanneet ajatella niin. Moskovan rauhasta alkaneella ajanjaksolla oli nimi jo oikeastaan ennen kuin se oli kunnolla alkanutkaan. Silloinen puolustusministeri Juho Niukkanen sanoi pitävänsä sopimusta välirauhana ja pääministeri Risto Ryti ilmoitti olevansa samaa mieltä.

Suursota oli vielä kesken ja suomalaiset poliittiset päättäjät tiesivät, että sodan kulkua on lähes mahdoton ennustaa.

Annenberg lahjoittaa \$50 miljoonaa mustille collegeille

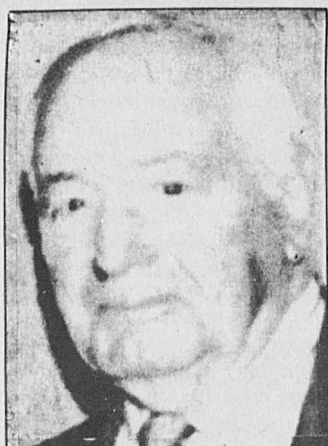
NEW YORK - Walter H. Annenberg, entinen Yhdysvaltain Britannian suurlähettiläs, lahjoittaa \$50 miljoonaa The United Negro College Fundille. Lahjoitus on yksi maamme historian suurimmista.

Annenberg sanoi mustien yliopistojen olevan "tärkeä voima kohti positiivista muutosta...Yhteiskuntana meillä ei ole varaa tuhlaa tärkeintä voimavaramme - kansalaisiamme."

"Sanat eivät tee oikeutta kiitollisuudelle jota tunnen," totesi The United Negro College Fundin presidentti Christopher Edley. Vuonna 1944 perustetussa rahastossa on mukana 41 yksityistä mustien yliopistoa. Se tunnetaan hyvin tunnuslauseestaan "Mieli on kauhea asia tuhlatavaksi."

Annenbergin lahjoitukseen liittyy ehto, että rahaston on kerättävä \$4 jokaista lahjoituksen \$1 vastaan, tai \$200 miljoonaa kymmenen vuoden aikana.

Rahasto on aloittanut neljännnen varojenkeräyskampanjansa, jonka tavoitteena on koota \$540 miljoonaa stipendeihin, toiminnan kehittämiseen ja hen-

Walter H. Annenberg

kilökontakuluihin.

Suurimman lahjoituksen yksittäiselle laitokselle teki 1970-luvun lopulla Robert W. Woodruff, Coca-Cola -yhtiön entinen puheenjohtaja, joka antoi \$105 miljoonaa atlantalaiselle Emory Universitylle.

Suurimman rahasumman mustalle yliopistolle on lahjoittanut koomikko Bill Cosby. Hän lahjoitti \$20 miljoonaa Spelman Collegelle Atlantassa.

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

THE FINLANDIA FOUNDATION

Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC

Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin: 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Uutisia New Port Richeys'stä

Ilmoista hieman ensin, erikoinen tammi-helmikuu. Lämmin, mutta kuivan puoleinen.

Arnold ja Helen Huhtelin tekivät pikaisen matkan Lake Worthiin. Veivät Helenin äidin Hilma Laakson takaisin Lepokodille hänen vierailtuaan täällä kolme kuukautta.

Hilma osallistui meidän Finnish American Clubin jouluihjelmaan. Hän lauloi useita lauluja Wilfred Viilon säestyksellä. Kiitos Hilma, ja tervetuloa toistenkin tänne.

Sairaita ja huonokuntoisia:

Ilmari Aho oli taas Community sairaalassa ja on nyt taas lepokodissa.

Paul Lyytikäinen justiin pääsi sairaalasta kotia, hyvää vointia hänelle.

Aino Laiho on ollut nykyään huonokuntoinen. Hyvä kuitenkin, että saapi olla kotona tyttärensä May Hatusen kanssa. Kaipaamme Ainia torstai-iltaisina Clubilla.

Hilppa Lempiö on huonokuntoinen. Osallistuu kuitenkin vielä vähän clubin toimintaan.

Koittakaapa teidän kiireellisestä elämäntouhustanne ottaa joskus vähän aikaa ja poiketa tervehtimässä meidän huonokuntoisia.

Kuolon kutsun sai helmik. 4 p:nä Ida Johnson, 95 vuotias. Tämän kylän pitkäaikainen asukas. Hän oli yhdeksän kuukautta hoitolassa ja aina vä-

lillä sairaalassa. Sukulaisia ei ole Amerikassa. Suomessa on siskon ja veljen lapsia. Ida oli Finnish American Clubin jäsen. Muistotilaisuus pidettiin 6 p. tammikuuta clubilla.

Eino Hatunen, 76, kuoli helmik. 9 p:nä. Hän oli Monessen, Pennsylvaniassa ja tuli New Port Richey'n 15 vuotta sitten. Suremaan jäi vaimo May ja tytär Joyce Poonessa, Elyria, Ohiossa ja kaksi lastenlasta. Muistotilaisuus Suomalaisella clubilla, jonka jäsen Eino oli. Otamme osaa teidän suruunne.

Vieraita:

Arnold ja Helen Huhtelinin luona vierailevat Ellen ja John Pfeiffer Chicagosta.

Edna Mattsonin luona vieraili tytär Lois poikansa Georgerin kanssa, Northville, Michiganista sekä Bert ja Ruth Ann Nurmi, Whitehall, Michiganista.

Helen ja Arnold Huhtelin justiin palasivat WindJammer Cruisilta Karibian mereltä.

Veikko Ahvenainen Suomesta vieraili täällä länsirannikolla ja piti konsertin Finnish American Clubilla. Oikein hieno konsertti ja vieläpä tanssimusiikkia päälle tuvan täyteiselle joukolle.

Olen varma, että kaikki nauttivat illan ohjelmasta. Ihana kun St. Petersburgista oli saapunut useita tähän tilaisuuteen.

Elizabeth Rengo

Lake Worth, Fla

Lepokotiyhdistyksen kuulumisia

Lepokotiyhdistyksen kuu-kausikokous oli helmik. 21. p:nä Lepokodin Pokelan huoneessa. Puheenjohtaja Reino Laine avasi kokouksen tapan-sa mukaan.

Jäsenet olivat tulleet runsaslukuisina kokoukseen, joten se oli laillinen ja päätösvaltainen.

Raportissa näimme, että asiat ovat kaikki kunnossa. Samaa todisti myös rahastonhoitajan raharaportti, joka oli vallan kiitettävä. Se todistaa, että asiat ovat hyvin Lepokodillamme, ja saamme olla siitä iloisia.

Ystäväjoukon lahjoituksien on saatu uusi piano Lepokodillamme, josta kiitos lahjoittajille. Keittöön suurentamista harkitaan ja isompia työtiloja kaivattaisiin. Varsinkin mei-

dän leipurimme Reino Iskanius kaipaisi suurempaa työtilaa.

Vuokrat Lepokodillamme pysyvät entisellään. Yritetään pitää ne niin alhaisina kuin on mahdollista.

Taloon päätettiin palkata yövahti, koska on sattunut, että yön aikana pojat särkevät auton ikkunoita.

Helping Hands tekee vapaaehtoista työtä joka keski-viikko. Rakennustoimikunnan miehet korjailevat paikkoja kuntoon ja pitävät huolen, että kaikki on kunnossa. Vapaaehtoisia tarjollejoita on ruokasalissa, ja he pitävät huolen ruoan tarjoilusta iltaisina. Tämä kaikki vapaaehtoinen työ suuresti helpottaa rahakulumme.

Floridan Suomalaiset Ase-

veljet lahjoittivat Lepokodille Kallein rahastoon 1,000 dollaria. Tämä Kallein rahasto on perustettu sitä varten, kunnon asukkaita, joilla omat varat eivät riitä lääkkeiden ym. pikku tarpeiden ostoon, tästä Kallein rahastosta autetaan heitä.

Lepokodin Ystävillä oli mah-tavat myyjäiset 10. päivä helmikuuta Annan Majassa. Tarvasta oli paljon ja myös ostava yleisöä oli ennätysmäärä. Rahallinen tulos oli myöskin erittäin hyvä.

Lepokotiterveisin
Minna Vilen

Finnish American Clubin kalenteri

New Port Richey, FL
Delaware ja Madison katujen kulmauksessa

Maalisk. 16. p:nä klo 5:00 iltap. mojakka-illallinen, ohjelmaa ja tanssit. "St. Urho's Day".

Maalisk. 22. p:nä klo 12:00 päivällä lounas ja muotinäytös. Liput tulee ostaa etukäteen.

Maalisk. 24. p:nä klo 8:00 illalla kevättanssit. Bill Russellin orkesteri huolehtii musiikista - Big Band Sound.

Huhtik. 4. p:nä klo 3:00 iltap. jäsenkokous ja "Pot Luck" illallinen.

Huhtik. 7. p:nä klo 5:00 iltap. "Pot Luck" illallinen ja peli-ilta (korttipeljä jne.).

Huhtik. 14. p:nä klo 8:00 ill. pääsiäistanssit. Carl Zimmermannin orkesteri soittaa big band musiikkia.

Huhtik. 28. p:nä klo 5:00 iltap. illallinen ja vappuohjelma. Sen jälkeen tanssit Bill Johnsonin huolehtiessa musiikista.

Toukok. 2. p:nä klo 3:00 iltap. jäsenkokous ja "Pot Luck" illallinen.

Toukok. 12. p:nä klo 8:00 ill. tanssit.

Toukok. 13. p:nä klo 1:00 iltap. äitienpäivä-päivällinen klubilla. Liput tulee hankkia etukäteen.

Klubi on avoinna kaikille suomalaisille. Puolisot ja ystävät ovat myös tervetulleita!

Joka tiistai pelataan bingoa klo 6:00 illalla.

Torstaisin klo 10:00 aam. kansantanssiharjoitukset. Klo 1:00 iltap. kuoro harjoittelee ja illalla klo 6:00 peli-ilta - pen-ni-bingo, ateria ja seurustelua.

Ex-johtajat keskustelevalt USA:n ja Japanin suhteista

TOKIO - Joukko amerikkalaisia ja japanilaisia entisiä valtionpäämiehiä suunnittelee konferenssia maiden välisten ongelmien käsittelemiseksi, kertoi japanilainen päivälehti viime lauantaina.

Konferenssi järjestetään todennäköisesti toukokuussa Hawajilla. Kokoukseen odotetaan entisistä presidenteistä Jimmy Carteria, Ronald Reagania ja Richard Nixonia. Japanilaisia edustavat ilmeisesti aiemmin pääministerinä toimineet Noboru Takeshita, Yasuhiro Nakasone ja Sosuke Uno.

Tapaamisella pyritään tarjoamaan viimeinen mahdollisuus neuvotella maiden välisestä kauppaongelmista, jotka ovat huonontaneet Tokion ja Washingtonin suhteita. Yhdysvaltain vaje Japanin kaupassa on \$50 biljoonaa, ja Yhdysvallat on pyrkinyt lisäämään amerikkalaisten tuotteiden vientiä Japaniin.

Konferenssissa ei käsitellä yksittäisiä kauppakiistoja, vaan pyritään löytämään keinoja maiden välisten poliittisten ja taloudellisten suhteiden parantamiseksi, kertoivat Japanin viranomaiset.

Maalisk. 8, 1990
Meidän kyllä kelpaa elellä Lepokodissa. Sillä miltei päivittäin saamme nauttia kauniista esityksistä, joita vieraillevat taiteilijat täällä käydessään esittävät.

Lilian ja Charles Hedlund sekä Leo Jaakkola aloittivat viikon hienoilla viuluduetoilla. Tiistaina oli Annan Majassa se odotettu, taidokas tanssiesitys, jonka veljekset Malho viehättävien vaimojensa kanssa tarjosivat katsottavaksemme. Helga ja Lasse Hynninen esiintyivät yhdessä. Orvokki Ramsi soitti viulua ja pieni Suvi tyttönsä lauloi papan säestyksellä. Kaikki oli todella viehättävää kuulla. Kiitos vielä kerran.

Keskiviikkoamuna New Yorkin Uutisten lehtitytöt pistäytyivät tapaamassa asukkaita ja henkilökuntaa, tehden pikku haastatteluja kesku-dessamme. Pääkonsuli ja rouva Castren vierailivat kodissamme keskiviikkona ilta-päivällä. Torstaina viihdytti hanurimusiikilla Leo Niemi. Perjantaina oli hartaushetki, jossa Raino Vesterholm piti kuniin ja herkän tilaisuuden. Lauantaina oli Lepokodin Ys-

tävien myyjäiset Annan Majalla. Suurkiitos teille kaikille mahtavasta työstänne taas, samoin kiitos Helping Hands ryhmälle keskiviikkoamusta.

Huom! Uusi puhelinluketelo on työnalla. Mikäli toivotte muutoksia nimen tai osoitteen tai liikeilmoituksen suhteen, pyydämme lähettämään tiedot kirjallisesti os. Rest Home 1800 South Dr., Lake Worth, Fl. 33461 Leila Laine.

Huom! Annan Majalla on kahviaiset lauantaina 24. päivänä klo 1 iltap. Tulot tulevat Kallein-rahaston kartuttamiseksi. Nämä kahviaiset järjestää tällä kertaa kaksi seura: Finlandia Foundation ja Pohjalaisseura yhdessä. Siis tavataan 24. Annan Majalla! Tervetuloa joukolla mukaan.

Hoitoapulaisen paikka on Lepokodin puolella auki, puhelinyhteys Terttu Mäki 588-4333. Ps. Saimme juuri surusanoman, kotimme pitkäaikainen asukas Lydia Kuisman nukkui ikuiseen 89 vuotiaana. Otamme osaa omaisten suuruun.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmaita tai konsertti ja tanssia lopuksi. Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä. Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkeiton kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjavara-kauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoinna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

The Finnish-American

RAIVAAJA

Veli Hall - A memoir my parents never wrote

by Harri Antero Siitonen

It was sad to read in the *Raivaaja* of the suspected arson fire on January 16 that destroyed the old Finnish Socialist hall, *Veljen Haali*, in Quincy, Mass.

As I remember, I was only in it once, in the early 1940s (in my teens) when I traveled with my parents from Westminster where we lived, to a silver wedding reception for some family friends at the hall. But Veli was a much more significant factor in my life. If it had never existed, I would never have been born.

Both my parents came to the United States in 1915, and although both were Karelians (*karjalaisia*) from the Sortavala area at the northern end of Lake Laatokka, neither knew one another until they settled in Quincy.

My father, Antti Siitonen, a *leipuri* (baker) by trade, first came to Fitchburg from Finland, where his brother August owned a bakery. He went to work for August.

Like many bachelors of that time, he shot pool, ate at the *poortitalos* (Finnish boarding houses), went to Saima Hall, and read the *Raivaaja*.

Soon August, his wife Ida, and daughter, Lempi, moved to Quincy where my uncle went into partnership with William Wick, the famous Boston Marathon runner, in what I think was called The Quincy Baking Company. (Wick finished second in the 1919 Boston Marathon, second only to another Quincy Finn, Carl Linder.) My father came with them to work at the bakery.

The Siitonen brothers, both socialists from Finland, soon joined the Finnish Federation Socialist Party *Osasto* (Local) at Quincy and became affiliated with the *Työväenyhdistys Veli* (Labor Society Veli, or "Brother"). The hall became a second home to them.

August, for a time was *Osasto* secretary. My father plunged into the athletic and dramatic activities at Veli Hall, also called *Veljentalo*.

He was an accomplished gymnast and wrestler and performed in plays staged by the *näytelmäseura* (drama society), sometimes in leading parts.

All this on top of a six-day week, ten-hour day at the bakery. But long working hours were no deterrent to these young enthusiastic Finnish immigrants, whether they toiled in stone quarries or shipyards or textile mills. There was always energy left for *haallitoiminta* (hall activity).

My mother, Hanna Saikkonen, came straight to Quincy, after experiencing the rude treatment the immigration bureaucrats at Ellis Island were notorious for.

Her brother, Antti Saikkonen, a logger and miner and member of the Industrial Workers of the World, then working at the logging camps of Maine, had sent her a steamship ticket.

The above old photograph of the Veli Hall of Quincy (MA) was sent to *RAIVAAJA* by Helen Harvi of Natick (MA). She writes: *I was so surprised to read in the Jan. 24 issue of the RAIVAAJA that the former Veli Hall in Quincy had burned. Some of the best times I had as a youngster were spent at the Veli Hall. My mother was the "Prompter" when they put on plays, and she also taught Finnish folk dances. My father's nickname was "Mr. Policeman." He was a big, easy-going man who tried to keep order at the hall when they had dances or put on plays or concerts. I found a photograph taken about the year 1913 (?), and same is enclosed. Yours sincerely, Helen (Ronni) Harvi.*

Thank you, Helen Harvi, for sending in this wonderful photograph. We checked the *Raivaaja* library and found that this same photo was published in *Raivaajan Työväiniolta IV* in 1908. The caption with the photo in this book said the photo was taken in the summer of 1908.

My mother, then age 21, went to work immediately in a *piika-paikka*, as a live-in domestic for a wealthy Quincy family at \$3 a week, plus room and board. Her first \$3 earned in the United States went for a pair of new shoes. (Soon after, she also subscribed to the *Raivaaja*, which she read until her death at 83 in 1977.)

Well, anyway, if you had a pair of new shoes, you just had to go dancing! Right? And the *piiat* (housemaids) of Quincy did not go to *Kyöpelivuorentaakse* (behind Kyöpelin Mountain), to dance the *Raatikko*. Many went to Veli Hall. Including young Hanna.

Soon she joined the women's *voimistelu* (gymnastics) class at the hall on her weekday *vapaa-päivä* (free day from work). No, Jane Fonda did not invent aerobics. The Finns were doing it long before videotapes.

Who was the instructor? My father, a gymnast from his youth in Finland. He couldn't fail to see that tall young woman at the end of the line, facing him eyeball to eyeball. Oh, well, you know the rest.

In 1917 they were married at the Quincy City Hall by the city clerk. The following Saturday night there was a wedding reception and dance for them at the ballroom and *ravintola* (dining room) at Veli Hall.

In fact, many of the people I saw in the 1940s at the dual silver wedding reception at Veli for our family friends, Väinö and Anna Tirri and Jussi and Aino Siitonen, had been present at my parents' wedding reception nearly a quarter-century ear-

lier.

Some years after, my uncle August established a bakery in the Finntown of Worcester, Mass. My parents also moved there, my father working as a foreman for his brother, and my mother hired out for daywork cleaning houses of the well-to-do.

I came on the scene in 1926 as the family *esikoinen* (first-

born), and as a genuine "Red Diaper Baby" (democratic socialist variety). There were no baby sitters in those days, and bawling infants like me were fixtures on their parents' laps at the Worcester *osasto*'s meeting place at Belmont Hall, like they were at functions in all Finntown facilities.

Then, in 1932, my sister, Irma, said "hello" to this life in the

maternity ward at Burbank Hospital in Fitchburg.

But neither of us would have ever walked this earth, had my parents not had their rendezvous at the *voimisteluseura* (gymnastics society) at Veli Hall. So, I guess a little nostalgia, and a tear or two, are in order at Veli's sad demise.

New Port Richey, FL

Finnish American Club's *Kalenteri*:

Friday, March 16 - "St. Urho's Day", 5 p.m., *mojakka* supper, program and dance.

Thursday, March 22 - Luncheon and style show, noon. Tickets must be purchased in advance.

Saturday, March 24 - Spring Dance, 8 p.m. Music by Bill Russell Orchestra - music of the Big Band Sound.

Wednesday, April 4 - Membership meeting and pot luck supper, 3 p.m.

Saturday, April 7 - Pot Luck Supper, 5 p.m., and Game Night (cards, etc.)

Saturday, April 14 - Easter Holiday Dance, 8 p.m. Music by Carl Zimmerman orchestra. Big Band sound.

Saturday, April 28 - Supper, 5 p.m., *Vappu* program and dance following. Bill Johnson will provide the music.

Wednesday, May 2 - Membership meeting and Pot Luck supper, 3 p.m.

Saturday, May 12 - Dance, 8 p.m.

Sunday, May 13 - Mother's

Day Dinner, 1 p.m. Tickets must be purchased in advance.

Finns from "wherever" are welcome at our club! If you have a Finnish spouse, or have Finnish friends, join us!

Every Tuesday at 6 p.m., bingo. Every Thursday 10 a.m., Folk Dance practice; 1 p.m., Chorus practice; 6 p.m., Party Night, penny bingo, lunch and lots of conversation.

Beatrice Meyers
The Finnish American Club is located at the corner of Delaware and Madison.

New York, NY

The New York Philharmonic, Klaus Tennstedt, conductor, will be performing Jean Sibelius's "Violin Concerto" at Avery Fisher Hall, Lincoln Center, on the following dates:

Thursday, March 22 (8 p.m.); Friday, March 23 (2 p.m.); Saturday, March 24 (8 p.m.); Tuesday, March 27 (7:30 p.m.).

The featured violinist will be Kyung-Wha Chung.

Box office: 212-874-2424; charge: 212-874-6770.

Finnish Cultural News

Fitchburg, Mass

At press time yesterday donations to the *Raivaaja* Furnace Fund totaled \$1,765.00 (see the KATTILARAHASTO on page 2 for the most recent donors).

This is 82 percent of our goal of \$2,158.46.

The following letter accompanied a donation received during the past week:

March 9, 1990
Dear editorial staff and all others,

This cold weather reminds me of your need for a new heating system in the *Raivaaja* building.

Thus please accept my humble contribution.

My compliments to your (our) wonderful newspaper which Elma and I enjoy very much. I read through the numerous items aloud to Elma knowing only half of the word. But, the phonetics are there because every letter is pronounced.

May Finnish be the universal language in the dim and distant future!

Sincerely
Wolito Anton Wallenius
(an ex-Massachusettsite)

P.S. My best regards to Roy Helander whose articles I enjoy very much.

Kalevala celebrated

FITCHBURG, MASS - "The Kalevala, Epic of the Finnish People" was the central theme of the celebration of Kalevala Day Sunday afternoon, March 4, at the McKay Campus School auditorium. Over 300 admirers of Eino Friberg, whose English translation of the Epic was published in Finland in 1988, came to pay tribute to this remarkable man.

James J. Hammond, honorary trustee and founder of the Finnish Cultural Center, past president of Fitchburg State College and former chancellor of the State University System of Massachusetts, lauded Friberg, and in behalf of the officers and board of trustees of the Finnish Cultural Center presented him with a "Special Merit Award" printed in braille (Friberg was blinded in youth) and with an honorary membership to the Cultural Center.

Friberg, local scholar of international note, is a worthy nominee for the Hall of Fame the Cultural Center is planning to establish, Hammond noted and acclaimed him as: "a Finnish-American, educator, author, poet, playwright, a Knight of the White Rose of Finland, entrepreneur, and personifier of *sisu* and *Suomi*, representing the ultimate in transmitting the heritage."

Friberg's sense of humor was apparent in his response to the afternoon's program during which he sang a cradle song his father had sung to him when he was two or three, and of which his mother did not approve, and, he said, "where it all started."

Marita Cauthen, editor of the *Raivaaja* and trustee and program chair of the Cultural Center, spoke on the history and impact of the Kalevala at the opening of the program. This was followed by a soprano solo from Jean Sibelius' "Luonnotar" (Goddess of Nature) beautifully rendered by Diane Tammi Cushing, accompanied on the piano by her husband Theodore Cushing. The soprano and piano parts were adapted by Consul Edwin E. Kaarela from an earlier piano adaptation from the symphonic score.

A dance-ballet to music of Sibelius, choreographed by Ingrid Lahti Sweeney, depicting the return of lovable Lemminkäinen to his village, was performed by the following students of Sweeney: Sharon Boudreau, Katie Cobb, Karen Cormier, Lindsay Eagle, Nicole Gelinas, Shannon Nagel, Liza Raboin, Jaimee Smith, and Nicole Vaillancourt.

FITCHBURG, MA - Finnish Cultural Center founder James J. Hammond (left) presents Eino Friberg with the braille copy of the Center's "Special Merit Award."

The piano version of a Finnish folksong was played by Frank Carlberg of Jamaica Plain, noted musician and pianist, after which Susan Alatalo, artist and librarian from Maynard, delighted the audience with a reading on "Women of the Kalevala," adapted from a past presentation of the Reverend William A. Sumner, retired local pastor.

Mary Haaker, educator and librarian in the Fitchburg school system, twice charmed the gathering with her renditions of soprano solos: first, "Kullervon äiti" (mother), adapted from the opera by Armas Launi, and later, "Now the Story is Ending" based on the last verse of the last poem of the *Kalevala*. Roy Helander of Maynard, church musician and well-known participant on the stage, was the accompanist.

Six students from Fitchburg State College, performed an action tableaux to a reading given to background music of Sibelius by Helander and Miriam Lehto, veteran dramatist, actress and theatre director. They are: Tom Hamilton, Lauri Hamilton, Susan Carlisle, Bridget Cox, Deana Walters, and Kristen Schumaker. Choreography was by Judith Lindstedt, graduate student in creative arts at the college and director of the Reader Theatre Workshop.

During his talk, Hammond commented on the Center's aims to encourage local schools to participate with other schools in America in the reading of the Kalevala as a classroom project to introduce students to the

beauty of its message. In addition, the Center is taking steps to gather additional Friberg materials to set up a Friberg Collection, the centerpiece of which would be The Kalevala.

Following the program a reception for Friberg was held in the school cafeteria. On display was a handsome enlarged photograph of Friberg by Marlene Wisuri-Aho of Providence, R.I. presented to the Cultural Center.

Recent works of Eric Aho of Marlboro, Vermont a Fulbright scholarship candidate to study art in Finland, were also on display.

In charge of arrangements for Kalevala Day, sponsored by the Finnish Cultural Center, were: Program - Finnish Consul Edwin E. Kaarela, Cauthen, Lehto, and Helander.

Refreshments - President Aili Walsh, Ruth Holm, trustee and corresponding secretary, and Martha Patari, member of the Library Committee; Publicity - Vice President Toini Laakso, trustee.

Dance

at

Saima Park

Scott Rd., Fitchburg, MA

Sunday, March 25th
3 - 7 pm.

Ongoing Finnish dance
instructions by Hilka Williams

Finnish music by

John Chambers & Friends

\$4.00 - Children under 12 free

Sponsored by Revontulet

FINN NITE

Dinner Dance

Saima Park

Saturday, April 17, 1990

Full course roast sirloin

of beef catered dinner

- waitress service -

Dancing 'til 12:00

Donation \$15.00

Tickets available from:

Lempi Aalto

508-874-2208

Helen Hannula

508-756-9614

Walfrid Mäkelä

508-342-3967

All tickets advance sale only

Tables of 10; seating for

6 or 8 reserved

No tickets at the door

Finnish American Club of Saima

Kalenteri

CALIFORNIA

April 1 - Spring concert/dance, Finnish American home Association, 197 Verano Ave, Sonoma.

CONNECTICUT

March 16 - St. Urho's Celebration, 7 pm, Christ Lutheran Church, 600 Shepard Ave., Hamden. Program: "Tradition Bearers" video. For more information: Brenda Nousiainen (203) 272-0502. Sponsored by International Order of Runeberg Lodge 205.

April 1 - Finnish American Heritage Society Hall cleanup, Canterbury.

April 5 - Finnish American Heritage Society annual membership meeting, Canterbury.

FLORIDA

March 16 - "St. Urho's Day" celebration, 5 pm, Finnish American Club, 409 East Delaware, New Port Richey.

March 22 - Lucieon & Style show, noon, Finnish American Club, New Port Richey. Tickets must be purchased in advance.

March 24 - Spring Dance, 8 pm, Finnish American Club, New Port Richey. Big band sound music by Bill Russell Orchestra.

ILLINOIS

Feb. 15-March 30 - Exhibition: Eliel Saarinen/Finnish American Architects, The Chicago Athenaeum, 333 West Wacker Dr., Chicago. Tel. 312-829-9650.

MASSACHUSETTS

March 14 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Program: Diane Tammi Cushing will sing a selection of Finnish & Swedish songs.

March 17 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

March 18 - Special dinner dance, 2 pm, Saima Park, Fitchburg. Catered sit-down dinner, dancing to V. Honkala. No tickets at door. Tickets available from Helen Hannula, Nils Granfors and many members of FACS.

March 19 - Finnish Language School spring term begins, 7 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Three levels: beginners, middle, advanced. Registration 6-7 pm. More information: (508) 874-2780.

- Finnish Memorial Library of the Finnish Cultural Center will not be open due to Fitchburg State College vacation.

March 21 - Central Committee meeting, 7 pm, Saima Park, Fitchburg.

March 24 - Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Dori Wells Duo. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

March 25 - Dance, 3-7 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by John Chambers & Friends. Ongoing Finnish & Scandinavian dance instruction by Hilka Williams. Sponsored by Revontulet.

March 26 - Finnish Memorial Library open, 7:30 pm-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

March 29 - Raivaaja Publishing Company annual meeting, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg.

April 8 - RAIVA AJA benefit concert featuring pianist/composer Heikki Sarmanto and vocalist Maija Hapuoja, 3 pm, McKay Campus School auditorium, Rindge Rd, Fitchburg. Program includes songs with lyrics written or translated by Aina Swan Cutler. Tickets are \$7.00 and available at Raivaaja and the door. Coffee social.

June 29, 30, July 1 - Finnish Summer Festival, Saima Park, Fitchburg.

MICHIGAN

March 19 - Finnish Language Classes, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills. Beginning, intermediate, advanced classes planned. For more information: 478-9638.

March 24 - Hoijakat Pasty Sale Finnish Center, Farmington Hills. To order, call Matt & Elise Tilley at 338-1959.

July 26 - 29 - FinnFest USA 90, Suomi College, Hancock. Tel (906) 487-7202.

MINNESOTA

March 16 - Finnish American Cultural Activities Inc. membership meeting. Murray-Herrick Campus Center. College of St. Thomas, St. Paul. Program: 7 pm, special showing of the exhibit "Wood as the Building Material of Finns"; 8 pm, "Finland's Winter War, Our Days of Horror", lecture by Jyrki Rautala, University of Minnesota visiting instructor.

NEW YORK

March 10 - April 1 - Paintings by Marianne Falk (in new York Colab Group's exhibition "Mosaic"), Black and White in Color Gallery, 448 East 149th St, Bronx. Tel: 312-829-9650.

All programs subject to change

FINNISH LANGUAGE COURSES

Spring term

Mondays 7 - 9 pm March 19 - May 21

Kaleva Koti
107 Mechanic St., Fitchburg, MA

Beginners Middle Advanced

Registration

March 19, 6-7 pm

Information

Phone (508)874-2780

44th consecutive semester

Early registration
opportunity ends
April 1

FinnFest USA 1990

July 26 - 29

Festival of Finnish Folklife in America

Suomi College

To register, write to:
FinnFest USA '90
Suomi College
Hancock, MI 49930

THURSDAY - SUNDAY

- * Marketplace (Tori) in Nikander Hall is open 8 a.m. to 5 p.m. Friday and Saturday. Thursday and Sunday hours to be determined.
- * Exhibits in Heritage Center, Nikander Hall, Wargelin Hall 8 a.m. to 5 p.m.
- * Youth Center
- * Tours of Heritage Center, 8 a.m. to 5 p.m. daily

- * Paavo Nurmi Physical Education Center: pool and athletic facilities, but not gymnasium, open 7:00 a.m. to 5:00 p.m., Thursday thru Sunday.

FRIDAY AND SATURDAY

- * Day Care/Kiddle Fest, Franklin Street Apostolic Church, 8:30 a.m. to 4:30 p.m.

Thursday, July 26								
8:00 a.m. - 6:00 p.m.	Registration Dinner: (individual basis; served at various locations) "Celebrate at Suomi" Opening Ceremony, 8:00 p.m.							
9:30 p.m.	Social dance - Paavo Nurmi Center							
Friday, July 27	TRACK I	TRACK II	TRACK III	TRACK IV	TRACK V	TRACK VI	TRACK VII	TRACK VIII
8:00 - 9:00 a.m.	Breakfast (served at various locations on campus)		Breakfast (served at various locations on campus)		Breakfast (served at various locations on campus)		Breakfast (served at various locations on campus)	
9:00- 10:15 a.m.	(Heritage Center - Classroom) "Myth, Healing & The Kalevala: Blood Stopping, Cupping, Midwifery, Bonesetting, Herbal Medicine, Massage" Presenter: Reaction Panel Audience Participation	(Wargelin Hall - Room 303) "Finnish Language" Presenter: Reaction Panel Audience Participation	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "Family Caregiving: Adult Children Helping Older Parents" Presenter: Dr. Eleanor Palo Stoller Professor of Sociology State University of New York Plattsburg, NY Reaction Panel Audience Participation	(Old Main Conference Room) "On Remembering 100 Years of the Suomi Synod" (As a Folk Church) Presenter: The Rev. Rudy Kemppainen Lutheran Pastor Negaunee, MI Reaction Panel Audience Participation	(Paavo Nurmi Physical Education Center) Open 7:00 a.m. - 5:00 p.m. Activities available: Wellness Room, Swimming, Bowling, Weightlifting, and Sauna	Film	(Wargelin Hall Classroom) 9:00 - 10:15 a.m. Kantele lessons (Hancock High School Gymnasium) 9:00 - 10:15 a.m. Folk dancing lessons	(Nikander Hall) Marketplace (Tori) & Exhibits
10:30- 11:45 a.m.	(Heritage Center - Classroom) "A Finnish Community in Michigan's Upper Peninsula: Personal Experiences in my Home & Hearth in Aura" Presenter: Dr. Fred Waisanen Professor (ret.) Michigan State University Marquette, MI Reaction Panel Audience Participation	(Wargelin Hall - Room 303) "Modern Finland: Introduction to Finland Today" Presenter: Dr. Pertti Pesonen Chairman Suomi Seura r.y. Helsinki, Finland	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "Traditions of Building Among American Finns" Presenter: Dr. Matti Kaups Professor University of Minnesota-Duluth Duluth, MN Reaction Panel Audience Participation	(Old Main Conference Room) Presenter: Dr. Paavo Kortekangas Bishop of Tampere Tampere, Finland Reaction Panel: Audience Participation	(Paavo Nurmi Physical Education Center) Open 7:00 a.m. - 5:00 p.m.	Film	(Tennis Court on campus) 10:00 - 10:30 a.m. folk dancers	
12:00- 1:15 p.m.	Luncheon (served at various locations on campus)		Luncheon (served at various locations on campus)		Luncheon (served at various locations on campus)		Luncheon (served at various locations on campus)	
1:30 - 2:45 p.m.	(Heritage Center - Classroom) "Art in Finland Today" Presenter: Mrs. Ritva Markkula Deputy Mayor for Cultural Affairs Vantaa, Finland Reaction Panel Audience Participation	(Wargelin Hall - Room 303) "Overview of History of Contemporary Finland" Presenter: Dr. Martti Häikiö Executive Director Suomi Seura Helsinki, Finland	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "Northern European & Finnish Log Architecture" Presenter: John C. Haro Vice President Director of Planning & Architectural Design Albert Kahn Associates, Inc. Detroit, MI Reaction Panel Audience Participation	(Old Main Conference Room) Presenter: Dr. Paavo Kortekangas Bishop of Tampere Tampere, Finland Reaction Panel Audience Participation	(1:30 - 4:15 p.m.) Finnish Food & Recipe Demonstration (Paavo Nurmi Physical Education Center) Open 7:00 a.m. - 5:00 p.m.	Film	1:30 p.m. - 3:30 p.m. (Calumet Theater) Finnish Folk Festival (ticketed event) (Tennis Court on campus) Folk dancers at: 12:00 - 1:30 p.m.	(Nikander Hall) Marketplace (Tori) & Exhibits
3:00- 4:15 p.m.	(Heritage Center - Classroom) "Winter War" Presenter: Leo Vuosala Professor Social Studies Vista College Berkeley, CA Reaction Panel	(Wargelin Hall - Room 303) "Minna Canth: A Woman Before Her Time" Presenter: Mrs. Ritva Heikkilä (ret.) Teatten Nuuvos, Finnish Theater Helsinki, Finland Reaction Panel Audience Participation	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "The World of Work in American Finnish Fiction" Presenter: Ms. Rebecca Cummings Author South Paris, ME Reaction Panel Audience Participation	(Old Main Conference Room) "Women in the Suomi Synod" Presenter: Mrs. Gladys Aukee Teacher Duluth, MN Reaction Panel Audience Participation	(1:30 - 4:15 p.m.) Finnish Food & Recipe Demonstrations Paavo Nurmi Physical Education Center Open 7:00 a.m. - 5:00 p.m.	Film	(Tennis Court on campus) Folk dancers at: 2:30 - 3:00 p.m.	

Saturday, July 28	TRACK I	TRACK II	TRACK III	TRACK IV	TRACK V	TRACK VI	TRACK VII	TRACK VIII
8:00 - 9:00 a.m.	Breakfast (served at various locations on campus)		Breakfast (served at various locations on campus)		Breakfast (served at various locations on campus)		Breakfast (served at various locations on campus)	
9:00 - 10:15 a.m.	(Heritage Center - Classroom) "Dialect of Humor" Presenter: Dr. James Leary Folklorist University of Wisconsin Madison, WI Raconteurs: Oren Tikkanen The Rev. Thomas Kuusisto	(Wargelin Hall - Room 303) "Changes Across the Generations: Finnish-Americans Yesterday & Today" Presenter: Dr. Peter Kivisto Professor of History Grand View College Des Moines, IA Reaction Panel Audience Participation	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "Study & Work Abroad Opportunities" AFS/YFU/Rotary Presenter: Reaction Panel Audience Participation	(Old Main Conference Room) "Finnish-American Artists" Reaction Panel Audience Participation	9:00 a.m. D&N 10K Race or 3-mile Fun Run (ticketed event) (9:00 - 11:45 a.m.) Finnish Food & Recipe Demonstration	Film	(Wargelin Hall Classroom) 9:00 - 10:15 a.m. Kantele lessons (Hancock High School Gymnasium) 9:00 - 10:15 a.m. Folk dancing lessons	(Nikander Hall) Marketplace (Tori) & Exhibits
10:30 - 11:45 a.m.	(Heritage Center - Classroom) "Post Winter War - Childhood in the Upper Peninsula" (Between Two Worlds & Languages: Finnish & Americana) Presenter: Dr. Taimi Ranta Normal, IL Reaction Panel Audience Participation	(Wargelin Hall - Room 303) "Music of the Finnish Hall" Presenter: Dr. James Leary Folklorist University of Wisconsin Madison, WI Reaction Panel Audience Participation	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "Images of Father" Presenter: Lauri Anderson Author, Instructor in Language & Literature Suomi College Hancock, MI	(Old Main Conference Room) "Finnish Language" Presenter: Reaction Panel Audience Participation	(Paavo Nurmi Physical Education Center) Open 7:00 a.m. - 5:00 p.m. (9:00 - 11:45 a.m.) Finnish Food & Recipe Demonstration	10:30 a.m. - 12:30 p.m. Hanka Farm Tour (ticketed event) (Restoration of a Finnish homestead)	(Tennis Court on campus) 10:00 - 10:30 a.m. Folk dancers	
12:00 - 1:15 p.m.	Luncheon (served at various locations on campus)		Luncheon (served at various locations on campus)		Luncheon (served at various locations on campus)		Luncheon (served at various locations on campus)	
1:30 - 2:45 p.m.	(Heritage Center - Classroom) "Genealogy" Presenter: Reaction Panel Audience Participation	(Wargelin Hall - Room 303) "Karelian/Kalevala Culture" Presenter: Mrs. Ritva Heikkilä (ret.) Teatten Neuvo, Finnish Theater Helsinki, Finland	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "Aleksis Kivi: Author & Creative Spirit, A Profile" Presenter: Dr. Jacob W. Heikkinen Lutheran seminary professor (ret.) Aura, MI Reaction Panel Audience Participation	(Old Main Conference Room) "Rag Rugs & Rag Rug Weavers" Presenter: Dr. Yvonne H. Lockwood Michigan State University Museum East Lansing, MI Assisting: Martha Brownscombe Michigan State University Museum East Lansing, MI Reaction Panel Audience Participation	(Paavo Nurmi Physical Education Center) Open 7:00 a.m. to 5:00 p.m. Athletics, Track & Field	(Paavo Nurmi Physical Education Center Gymnasium) 1:00 p.m. Fashion Show (ticketed event)	(Tennis Court on campus) Folk dancers at: 12:00 - 1:30 p.m.	(Nikander Hall) Marketplace (Tori) & Exhibits
3:00 - 4:15 p.m.	(Heritage Center - Classroom) "Myth, Healing & the Kalevala: Blood Stopping, Cupping, Midwifery, Bonesetting, Herbal Medicine, Massage" Presenter: Reaction Panel Audience Participation (repeat of session on Friday at 9:00 a.m.)	(Wargelin Hall - Room 303) "A Finnish-American Hero: Martti Nisonen, Musician/Composer" "I Remember Martti Nisonen" Presenter: Cleaves Byers Flautist and Professor (ret.) Houghton, MI Reaction Panel Audience Participation	(Finlandia Hall - Piiparinen Room) "Grief & Melancholy Among Finns" Presenter: Roger Mattson, M.D. Psychiatrist Duluth, MN Reaction Panel Audience Participation	(Old Main Conference Room) Suomi Seura Workshop Presenter: Dr. Martti Häikiö Executive Director Suomi Seura Helsinki, Finland	(Paavo Nurmi Physical Education Center) Open 7:00 a.m. to 5:00 p.m. Pesäpallo Demonstration		(Tennis Court on campus) Folk dancers at: 2:30 - 3:00 p.m.	
4:30 - 5:30 p.m.								
6:00 p.m.	Banquet							
6:00 p.m.	Pasty Party							
9:00 p.m.	Social Dance - Michigan Tech Memorial Union & Paavo Nurmi Center							
Sunday, July 29								
8-9:30	Breakfast (served at various locations on campus)				11:15 a.m.	Finnish-American Heritage Center Dedication - Hancock High School Lawn		
8:00 a.m.	(Gloria Dei Lutheran Church) Finnish Language Liturgical Service - Festival Worship: 100th Anniversary Suomi Synod (Finnish)				12:15 noon	Luncheon (served at various locations on campus)		
9:30 a.m.	Finnish African Folk Mass (English)				2:00 p.m.	"Celebrate at Suomi" Grand Finale		
9:30 a.m.	(Paavo Nurmi Center) English Worship after the Finnish Style							

Raivaajan sivuilta poimittu

25 vuotta sitten

9. maaliskuuta 1965

Toimittaja T. Erik Minkkisen seuraajaksi oli valittu Aino Latva, mutta minkäänlaista nimitystä koskevaa kirjoitusta ei lehdestä löytynyt.

Stratton Playhouse teatterissa Fitchburgissa esitettiin Arthur Millerin näytelmää "A View from the Bridge". Ohjaajana mainittiin Mrs. Veikko Lehto.

Tuntuu uskomattomalta, että häntä kutsuttiin Mrs. Veikko Lehdoksi, vaikka hän aina käytti esiintymisnimeään Miriam Lehto. Onneksi ovat ajat muuttuneet!

50 vuotta sitten

11. maaliskuuta 1940

Etusivulla otsikoitiin näin: "Huhuja rauhasta on liikkeellä". Alaotsikon mukaan "Skandinaaviasta kerrottiin tänään, että sopimus venäläis-suomalaisen sodan lopettamisesta on aikaansaatu." Jatkossa kerrottiin Suomen lähetystön kumonneen huhun, minkä mukaan Suomen eduskunnan ulkovaliokunta olisi hyväksynyt rauhanehdot.

12. maalisk.

Teaneck, NJ:n kirjeenvaihtaja N.L. kehotti kaikkia pukeutumaan suomalaisiin kansallispukeuihin. "Tämä tarkoittaa lihavia ja laihoja, nuoria ja vanhoja. Muistatthän kuinka Delaware-juhilla oli kaunista ja juhlallista, kun suurin osa yleisöä pukeutui Suomen kansallispukeuihin."

Itse pukujaan ompeleville kirjoittaja suositteli "drapery"-kankaita, sanoen, että kankaan ei välttämättä tarvitse olla villaa, tärkeämpää "on saada suomalainen 'effect' ilmiin."

13. maalisk.

Etusivulla kerrottiin koko sivun levein otsikoin talvisodan päättymisestä, josta kerrotaan tarkemmin tämän numeron etusivulla.

Maalisk. 9. päivänä lähteneissä laivoissa kerrottiin lähetetyn Suomeen konsulaatin välityksellä 21 kuorma-autolastia vaatetus, kenkä, sukka, käsine, ym. käytännöllisillä tavaroilla lastattua matka-arkkia ja tavaralaatikkoo Suomeen.

14. maalisk.

Useilla paikkakunnilla järjestettiin edelleen tilaisuuksia Suomen auttamiseksi. Oli kahviansia, konsertteja, tansseja, ohjelmaita ja vaikka mitä, sillä suomalaisten tiedettiin edelleen tarvitsevan sekä rahallista että vaatetusapua.

16. maalisk.

Kaksi suomalaismiestä etsii naisseuraa tällaisen ilmoituksen avulla: "Vanhojen ja kuu-rojen ei sopisi vaivautua. Kaksi ystäväyttä tuntevaa, yksinäistä miestä pyrkivät nöyrästi esiintyvien naisten kanssa kirjeenvaihtoon. Syvenpäänkin kaihoon vajonnut sydän

kohotetaan. Pikku Veitikka ja Iso Veitikka."

75 vuotta sitten

11. maaliskuuta 1915

Goodnow Pearson tavarat Fitchburgissa mainosti miesten kevätpukujen alennusmyyntiä. "Ihmeellisiä \$15.00 arvoisia pukuja" sai hintaan \$8.50. Alennus oli voimassa vain kahden päivän ajan.

Royalston, Mass.:n kirjeenvaihtaja "Vilpus" kirjoitti: "Surut heitetään syrjään ensi lauantaina Royalstonissa, kun osaston huvitoimikunta silloin pitää iloisen iltaman. Ohjelmassa on monenlaista hauskuutta mm. näytöskappale 'Parturit'. Tanssia saa veikeän soiton säestyksellä. Tietenkin kaikki paikkakuntalaiset saapuvat täyttämään haalimme ääriään myöten."

Warrenista Ohiota kerrottiin, että "Anni Mäkelä on Wennilleen onnistunut hankimaan työntötyllerön. Tuon ponnistuksen tähden täytyi äidin kuitenkin turvautua sairaalan apuun.

"Edellistä paremmin onnistui kansalaisemme Mrs. Taipale, saattaen päivänvaloon yhdellä kertaa heti kaksi ihmisalkua."

13. maalisk.

Fitchburgin uutisissa kerrottiin, että "osuusleipomoa perustamaan kokoonnutaan huomenna klo 2 päivällä, Raivaajan talolle. Kysymys on siksi tärkeä jokaiselle, ettei kukaan saa olla poissa tilaisuudesta."

Postimaksut nousevat

WASHINGTON - Postiviranomaiset ehdottavat ykkösluokan kirjelmaksun kohottamista 25 sentistä 30 senttiin sekä muiden maksujen nostamista keskimäärin 19 prosentilla. Korotuksilla kerättäisiin noin \$7.2 biljoonaa ensi vuoden aikana.

Uudet maksut astuvat voimaan ensi helmikuussa sen jälkeen kun postimaksuja käsittelevä komissio on käynyt korotusehdotukset läpi.

Kuluttajaryhmät ja kauppiasyhdistykset aikovat taistella korotuksia vastaan, mutta postiviraston mukaan protestit eivät vaikuta ehdotettuihin maksuihin. Korotuksilla pyritään täyttämään arviolta \$1.4 biljoonan budjettivaje.

Ykkösluokan kirje maksaisi korotusten jälkeen 30 senttiä ensimmäiseltä unssilta ja 23 seuraavilta. Postikorttiin tarvittaisiin 20 sentin merkki nykyisen 15 sijaan. Pikälähetykset nousisivat dollarilla \$9.75:een.

Kalevalaa juhlittiin musiikin ja runon voimalla

FITCHBURG, MA - Vuonna 1988 amerikanenglanniksi Kalevalan kääntänyt 87-vuotias Eino Friberg sanoi olleensa mielissään siitä, että aikana, jolloin monille vain raha on mannaa, löytyy vielä ihmisiä, jotka ovat halukkaita järjestämään ja nauttimaan kulttuuripitoisesta ohjelmasta, ja vieläpä hänen kunniaakseen.

James Hammond, Finnish Cultural Center'n perustaja ja johtokunnan kunniajäsen, esiteli Fribergin yleisölle ja ojensi hänelle FCC:n johtokunnan puolesta sokeainkirjoituksella tekstitetyn "Special Merit Award" -kunniakirjan (Friberg sokeutui lapsuudessaan onnettomuuden seurauksena). Samalla hänestä tehtiin seuran kunniajäsen.

Hammondin mukaan Friberg, suomalaisuuden perikuva, on ansainnut päivänsä, sillä hän on uurtanut lähes koko ikänsä suomalaisten perinteitten ja kulttuurin ylläpitämiseksi.

Finnish Cultural Center'n ohjelmakomitean puheenjohtaja Marita Cauthen avasi ilta-päivän ohjelman luomalla lyhyen katsauksen Kalevalan historiaan ja panokseen.

Sopraano Diane Tammi Cushing, miehensä Theodore Cushingin säestäessä pianolla, lauloi Sibeliuksen "Luonnotar" -sävellyksen, mikä kuvaa Kalevalan alkusäkeistöjä.

Lemminkäisen paluu kotiin nähtiin Ingrid Sweeney Lahden Sibeliuksen musiikkiin koreografioiman balettiesityksen muodossa. Tanssijat olivat Sweeneyn tanssikoulun oppilaita: Sharon Boudreau, Katie Cobb, Karen Cormier, Lindsay Eagle, Nicole Gelinas, Shannon Nagel, Liza Raboin, Jaimee Smith ja Nicole Vaillette.

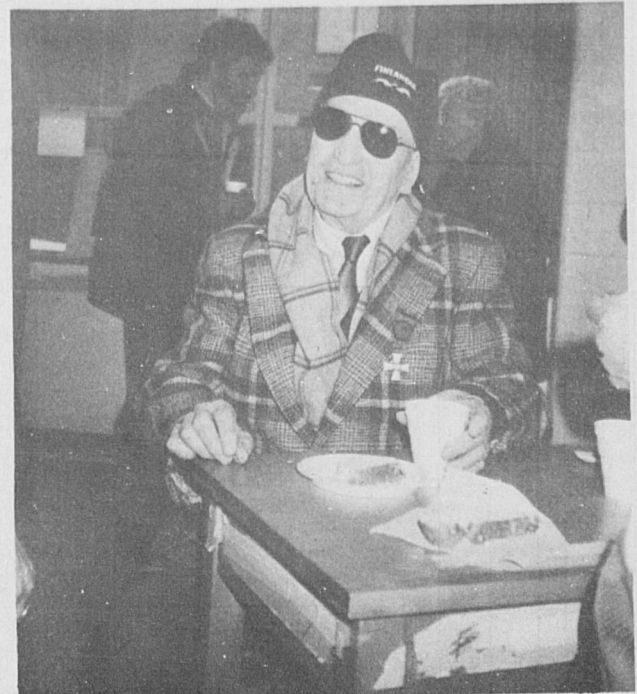
Elias Lönnroten sanoittaman kansanlaulun "Läksin minä kesäyönä käymään" esitti Berkeley School of Music -koulussa opiskeleva pianisti Frank Carlberg.

Sitä seurasi Maynardin Kalevan Naisiin kuuluvan Susan Alatalon pastori William A. Sumnerin aikaisempaan suomenkieliseen esitykseen perustuva kuvaus Kalevalan naisista.

Sopraano Mary Haaker viihdytti yleisöä kahdesti, ensin

Susan Alatalo

Juhlan kunniavieras Eino Friberg kahvitaulla.

laulamalla Armas Launin oopperasta sovitettua laululla "Kullervon äiti" ja myöhemmin sävelmällä "Now the Story is Ending", minkä Edwin E. Kaarela oli säveltänyt Kalevalan viimeiseen runoon. Säestäjänä toimi Roy Helander, joka tunnetaan sekä muusikkona että näyttelijänä ja runonlausujana.

Kaikki musiikkinumeroit olivat Kaarelan, paikallisen kunniankonsulin, sovituksia.

Helander ja Miriam Lehto, joka on tullut kaikille tutuksi lukemattomista näyttelijä- ja ohjaajasuorituksistaan, lausuvat Lemminkäisen vaimon etsintää kuvaavan runon kuuden Fitchburg State Collegen oppilaan havainnollistaessa tapahtumat Sibeliuksen musiikin tahtiin.

Kuvaelman koreograafiikkona toimi Judith Lindstedt, joka myös ohjaa collegen Reader Theatre Workshopia. Esiintyjät olivat: Tom Hamilton, Laurie Hamilton, Susan Carlisle, Bridget Cox, Deana Walters ja Kristen Schumaker.

Ohjelmaa seurasi kahvitarjoilu koulun ruokalassa, missä kunniavieras Friberg oli myös kaikkien tavattavissa. Hänen pöytänsä olikin alati lukuisten ihailijoiden piirittämä.

Monet olivat saapuneet paikalle Fribergin Kalevalakäännös kinalossaan saadaakseen siihen hänen nimenkirjoituksensa.

Näytteillä oli myös suurennettu mustavalkoinen Fribergin valokuva, jonka sen ottaja Marlene Wisuri-Aho, Providencen jatkua sivulla 13

Marlene Wisuri-Aho tervehtimässä Eino Fribergiä.

Kuolleita

Lennard Salo

HYANNIS, MA - Lennard Charles Salo, 71, Sandwich, kuoli maalisk. 5, 1990 Cape Codin sairaalassa. Hänen vaimonsa Aino Johanna (Keskinen) Salo kuoli vuonna 1988.

Hän oli syntynyt elok. 12, 1918 Fitchburgissa ja sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1936 ja myöhemmin Bentley School of Accounting oppilaitoksesta.

Edesmennyt oli Westminsterin entinen kunnanvaltuutettu ja kaupungin kokousten puheenvuorojen jakaja sekä Oakmontin koulujen entinen rahastonhoitaja.

Eläkkeelle siirryttyään Salo muutti Sandwichiin, missä hän osallistui paikallisen Council on Aging neuvoston toimintaan. Hän toimi myös Sagamore Rifle and Pistol Clubin rahastonhoitajana.

Kaipaamaan jäi kaksi poikaa, Robert Salo, Stoneham, ja David Salo, Osterville; tytär Nancy Monahan, Scituate; ja kolme lastenlasta.

Martha Sivula

ASHBY, MA - Martha (Hakala) Sivula, 91, Taylor Road, kuoli maalisk. 8, 1990 Birchwood Care Center:ssä.

Hän oli syntynyt syysk. 25, 1899 Jurvassa Suomessa Victor ja Johanna (Ketola) Hakalan tyttärenä. Yhdysvaltoihin hän saapui vuonna 1914 ja asui suurimman osan elämästään Ashbyssä.

Edesmennyt kuului Finnish American Club of Saimaan ja oli aktiivinen työväenyhdistys Saiman näytelmäkerhossa.

Hän kuului myös Suomalaiseen Kultaisen Iän Kerhoon.

Kaipaamaan jäi tyttäret Nancy Jakobowicz, Ashby; lapsenlapset Eric Jakobowicz, Ashby ja Marla Byrnes, West Hartford, CT; kaksi lapsenlasten lasta sekä useita sisarusten lapsia.

Edesmenneen aviomies Julius Sivula kuoli 1885.

Sawyer-Miller hautaus-toimisto huolehti hautauksesta. Pastori William A. Sumner toimitti siunauksen.

Hautaaminen tapahtuu Glenwood hautausmaahan myöhemmin.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen joko Raivaajalle, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420 -0600 tai Finnish American Club of Saimalle, P.O. Box 30, Fitchburg, MA 01420.

Amerikkalaisten rynnistys jatkui venemarkkinoilla

Suomen venemarkkinoilla elettiin viime vuonna todellista jenkkienehuumaa, sillä amerikkalaisten moottoriveneiden tuonti lähes kaksinkertaistui.

Muita kuin perämoottoriveneitä tuotiin viime vuonna USA:sta noin 150 miljoonan markan arvosta. Edellisvuonna USA-veneiden tuonnin arvo oli hieman yli 80 miljoonaa

markkaa.

Amerikkalaiset merkit hallitsevat moottoriveneiden tuontimarkkinointia ylivoimaisesti, sillä yli puolet Suomeen uutuista veneistä oli amerikkalaisista alkuperää.

Seuraavaksi eniten moottoriveneitä tuotiin Englannista, joka myös kasvatti osuuttaan Suomen markkinoilla. Noin joka kymmenes moottorivene tuli Englannista. Englannin jälkeen listalla ovat Hollanti, Norja ja Ruotsi.

Myös Ruotsin moottorive-

netuonnista valtaosa tuli Yhdysvalloista. Joka kolmas Ruotsiin tuotu vene oli amerikkalainen.

Koko maailmassa käytettiin viime vuonna veneilyyn noin 130 miljardia markkaa. Luovussa ovat mukana uusien veneiden oston käytetyt rahat, tarvikkeet, huoltokulut ja polttoainekustannukset.

USA:n osuus on noin 65 miljardia. Ruotsissa veneilyyn kuluu noin kaksi miljardia ja Suomessa noin 1.5 miljardia.

Finlandia-hiihto norjalaisten juhlaa

Helmikuinen Finlandia-hiihto muodostui norjalaisten juhlaiksi. Tunturimaan kolmoisvoiton kärkinimi oli Martin Hole, joka kiisi typistetyin ja viideksikymmeneksi kilometriksi väitetyin kilpailun huippuajaksi 1.45,07. Asiantuntijoiden mukaan tämä olisi nopein viisikymppinen kautta aikojen, mutta koko kärkekolmikko piti matkaa alimittaisena. Rata-mestari Jarmo Aavajoki piti pintansa ja väitti reitin olleen juuri 50 kilometriä.

Normaalisti Hämeenlinnasta Lahteen hiihdetty 17. Finlandian lähtöpaikaksi oli ankeiden lumiolojen vuoksi valittu jo toistamiseen Lahti. Kasvihuoneilmion vaivaama latu-ura sai kuitenkin kiitosta kauttaaltaan sekä kärkeä että massahiihtäjiltä. Matkaan lähti noin 4,600 sivakojaa 26 eri maasta.

Kaksinkertaisen Norjan mestarin vauhtia siivittivät Holten veljekset Geir ja Tor, jotka pitivät Ruotsin pelätyn kolmikon takanaan.

Jari Nieminen paras suomalainen

Paras suomalainen oli Jari Nieminen. seitsemänneksi sijoittunut 198-senttinen onnasvaaralainen ihmetteli rajua alkuvauhtia. "Pysyin kassassa 15 kilometriä mutta rajut nousut rassasivat kun sukasi ei pitänyt juuri ollenkaan. Perinteinen tyyli vaatii pitoa ja sitä ei ollut. En usko että norjalaiset ja ruotsalaiset vetivät yhtä köyttä, vaikka taktiikka näihin hiihtoihin kuuluu, mutta tämä ei ollut sellainen. Järjestäjille pitää hattua nostaa, olosuhteet huomioiden latu oli mainio", Nieminen kiitteli.

Juutilaiset kärkeen hiihtosuunnistuksen MM-kisoissa

Suomen Anssi Juutilaisesta tuli kaikkien aikojen menestynein mieshiihtosuunnistaja, kun hän voitti kolmannen maailmanmestaruutensa runsas viikko sitten pikamatkalla Skellefteåssa.

Juutilainen voitti 12 kilometrin kisan ajalla 37.05 ylivoimaisesti yli minuutin erolla kakkoseksi hiihtäneeseen Norjan Vidar Benjaminseniin.

Juutilaisen suoritus oli lähes täysosuma. Hän joutui hiihtäessään valitsemaan oikean reitin yli sadassa ladunristeyksessä, ja erehtyi vain kerran hetkeksi väärälle ladulle.

Virpi Juutilainen jäi naisten pikamatkalla vain viiden sekunnin päähän mestaruudesta. Kaksi suunnistusvirhettä vaikealla radalla lisäsivät Juutilaisen aikaan puoli-toista minuuttia, ja hän joutui tyytymään hopeamitaliin. Kultaa vei Norjan Ranghild Bratberg.

Salpausselän suurmäen voitto Itävaltaan

Ari-Pekka Nikkolan kolmas tila oli paras suomalaissijoitus Lahden Salpausselän suurmäen kilpailussa tänä vuonna. Voittoon hyppäsi Itävallan Franz Neuländtner ja hopealle ylsi Italian ykköshypääjä Virginio Lunardi.

Matti Nykäsen osallistumisen kisaan esti selkään iskenyt noidannuoli.

Nykäselle hopeaa

Matti Nykänen sai hopeaa lentomäen kuusituntisessa MM-kilpailussa. Dieter Thoma oli toinen, Jens Weissflog kolmas. Ari-Pekka Nikkola sijoittui kuudenneksi.

SAWYER-MILLER HAUTAUSKAPPELI

129 ELM ST., FITCHBURG

123 MAIN ST. WESTMINSTER

763 MASS. AVE. LUNenburg

henkilökuntaan kuuluu suomea puhuva henkilö

Palvellut monta suomalaista sukupolvea

Howard J. Miller, hautaantoimittaja 354-6778

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

Tulevia tilaisuuksia

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, kokea henkilökohtaisesti vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa sairaalan vapaaehtoispalvelusta numerosta 343-5458.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, maalisk. 17. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Suomen kielen kurssit maanantaisin maalisk. 19. - toukok. 21. päivien välisenä aikana klo 7-9 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Opetusta kolmella tasolla. Sponsori Fitchburgin Kalevaiset. Kaikki mukaan!

★

Sunnuntaina, maalisk. 25. p:nä klo 3 iltap. - 7 ill. Revontulten sponsoroima tanssitilaisuus. Hilikka Williams opastaa suomalaisten ja skandinaavisten tanssien alkeissa. John Chambers ystäviseen huolehtii musiikista. Kaikki tervetulleita!

★

Raivaajan vuosikokous torstaina, maalisk. 29. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg. Kaikkia osakkeenomistajia pyydetään saapumaan paikalle.

★

Finn Nite Saiman Puistossa lauantaina, huhtik. 7. p:nä. Tanssia keskiyöhön asti. Liput tulee ostaa etukäteen. Niitä myyvät: Aini Howe 508-537-7783, Helen Hannula 508-756-9614 ja Lempi Aalto 508-874-2208.

★

Pianisti Heikki Sarmanto ja vokalisti Maiju Hapuoja konsertoivat sunnuntaina, huhtik. 8. p:nä klo 3:00 iltap. McKay Campus Schoolin auditoriumissa, Rindge Road, Fitchburg. Tilaisuus on avauksena Raivaajan 85-vuotisjuhlallisuuksille. Lippuja saa Raivaajan konttorista sekä ovelta. Kahvitarjoilu konsertin jälkeen.

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
Maalisk. 17. p:nä 1990
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!
Finnish American Club of Saima

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaushyvä Uutiset lähetetään joka sunnuntaiamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 ap.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaushyvä New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja meuhutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, maalisk. 17 p., klo 7:30 ill. Kahvila - 'Robbie C' antaa ohjelman.

Sunnuntaina, maalisk. 18 p., klo 7:15 aam. suomenkielinen luterilainen tunti WCMX 1000 AM radioasemalta. Klo 9:00 aikuisten Raamattutunti. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu. Klo 9:30 korkeakoululaisten Raamattutunti. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 englanninkielinen jumalanpalvelus. Suomalainen naistenliitto kokoontuu klo 3 ip.

Keskiviikkona, maalisk. 21 p., klo 7:30 ill. pääsiäisajan iltajumalanpalvelus.

Perjantaina, maalisk. 23 p., klo 7:30 ill. koti-jumalanpalvelus Richard ja Aila Crawfordin kotona.

Viikon vitsi

Kun lukee nykyään lehtien talousosastoja, on pakko todeta, että mitä likaisemmat bisnekset sitä puhtaammat voitot.

Opettajat Marja-Liisa Järvinen (vas.) ja Pirjo Pentti (oik.) aterianvalmistuksessa. Takana keskellä Betty Jämsä.

Terveellisen ruoan seminaari

FITCHBURG - Maija-Liisa Järvisen ja Pirjo Pentin opastuksella perehdyttiin helmikuun lopulla Saiman Puistossa elävän ravinnon myötävaihtokutuksiin.

Suomesta paikalle saapuneet opettajat kertoivat päivänmittaisen seminaarin osanottajille elävän ravinnon olevan puhtaista luonnontuotteista kuumentamatta valmistettua ruokaa.

Elävä ravinto luo koko keholle olosuhteet, joissa elimistö pystyy puhdistumaan, uudistumaan ja parantamaan itsensä.

Elävä ravinto koostuu eri-

laisista iduista, versoista, maitohappokäyneistä kasviksista, kuorituista auringonkukan siemenistä, kuorellisista seesamin siemenistä, hedelmistä, marjoista, pähkinöistä, udistavasta juomasta, merilevästä ja vehnänoraasta, opettajat valistivat.

Elävän ravinnon vaikutuksia ovat mm. syljen erityksen lisääntyminen. Se auttaa myös haiman toimintaa, korjaa suolen bakteeristoa, edistää suolen terveyttä ja toimintaa, vähentää verisuonten kalkkeutumista ja rasvoitumista, normalisoi verenpaineen, vapauttaa alkoholista ja

tupakasta. vähentää vanhuuden oireita, tukee elämänmyönteisyyttä ja edistää henkistä tasapainoa.

Järvisen elämään elävä ravinto on kuulunut jo kymmenen vuotta. Elävään ravintoon siirtyminen oli etupäässä eettinen kääntäminen. Nyt siitä on tullut elämäntapa.

Bostonilainen Ann Wigmore innosti hänet elävään ravintoon Hartolan kansanopiston kursseilla.

Vuonna 1985 Järvinen lähti Floridaan opiskelemaan paksusuolen puhdistamisesta. Sieltä matka jatkui Ann Wigmoren luokse Bostoniin. Tarjoitukseksi oli viipä kahdeksan viikkoa, mutta siellä kuului kaksi vuotta.

Nykyisin hän työskentelee Mäntän kuntokeskuksessa.

Pentti siirtyi elävään ravintoon kolmisen vuotta sitten. Entinen aluesuunnittelija ryhtyi opastamaan muita suomalaisia elävän ravinnon terveellisistä plussapuolista.

Nykyisin hän järjestää kursseja ympäri Suomea, enimmäkseen kuitenkin Pohjois-Suomessa. Yleensä ne kestävät jatkua seuraavalla sivulla

William Jämsä kertomassa coloni-huuhdelun tärkeydestä.

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

Järjestämme matkoja

Floridaan ja Suomeen ja minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

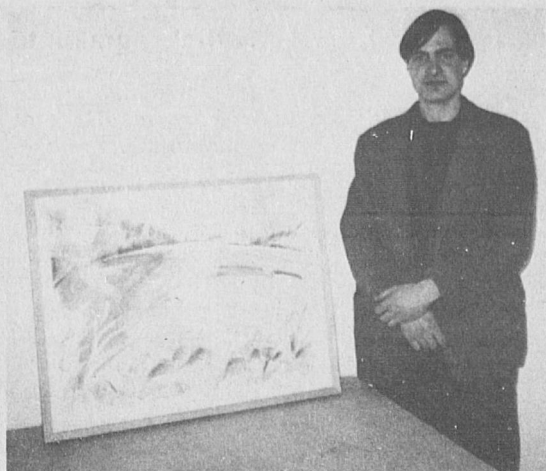
Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

KALEVALAA ...
jatkoa sivulta 10

Taiteilija Eric Aho.

ce, Rhode Islandista oli lahjoittanut kulttuuriyhdistykselle.

Paikalla oli myös nuori amerikansuomalainen taitelija Eric Aho, Marlboro, VT:stä piirrokseen. Aho on anonut Fullbright stipendiä voidakseen viettää vuoden Suomessa perehtyäkseen suomalaiseen taiteeseen ja kulttuuriin.

Finnish Cultural Center'n sponsoroiman Kalevalajuhlan ohjelmakomiteassa toimivat Kaarelan johdolla Cauthen, Helander ja Lehto. Kahvitarjoilusta huolehtivat seuran presidentti Aili Walsh, sihteeri Ruth Holm ja kirjastokomitean jäsen Martha Patari. Mainonnasta ja PR-työstä huolehti varapresidentti Toini Laakso.

Kunniavieras Eino Friberg ja ohjelman laatija Edwin E. Kaarela ilmaisivat tyytyväisyytensä hymyisillä ilmeillään.

TERVEELLISEN ...
jatkoa edelliseltä

Ennen ateriointia osanottajat, opettajat ja järjestäjät muodostivat "ystävyyksiä".

vät viikon tai ainakin viikonlopun.

"Tällainen yhden päivän kurssi on vähän liian lyhyt," hän kommentoi.

Pentin mukaan keski-ikäiset naiset enimmäkseen innostuvat elävästä ravinnosta,

vaikka tietysti joukossa on kaikenikäisiä ja kummankin sukupuolen edustajia.

Sekä Järvisen että Pentin mukaan sairastuminen saa alkunsa joko aliravitsemuksesta tai kehon epäpuhtauksista. He uskovat, että yhtenä kehon myrkyttäjänä on huonosti toimiva paksusuoli eikä parantuminen ole mahdollista ilman paksusuolen puhdistamista.

Paras keino tähän on paksusuolen vesipesu eli suoli-huuhdeltu, mitä kutsutaan myös coloni-huuhdeluksi.

Seminaarin sponsorin Northeast Natural Health Servicen William Jämsä oli paikalla esittelemässä, miten ja millaisella laitteella huuhtelu käy päinsä.

Opettajat painostivat, että elävään ravintoon ei saa suinkaan siirtyä hetkessä, vaan oikeata tietoa pitää hankkia kursseilla tai lukemalla alan kirjallisuutta.

Niittenkin, jotka eivät ole halukkaita siirtymään kasviruokaan tai elävään ravintoon, tulisi välttää ainakin sokeria, valkoisia vehnäjauhoja, kiillotettua riisiä, suolaa, kahvia, tupakkaa, kaakaota ja suklaata, jotka ovat kehon vitaaliaineiden varkaita.

Opettajat ja sponsori kertoivat seminaarin menneen hyvin, vaikka paha lumipyry estikin monia asiasta kiinnostuneita saapumasta paikalle.

Yhtä sun toista ...

Jaa-a, pian olemme jo maaliskuun 16. päivässä. Tiedätkö sinä amerikansuomalaisten ikuimassa kansallisessa juhlapäivässä, Pyhän Urhon päivässä.

Uskomatonta, että tuulesta temmattu juttu on saanut amerikansuomalaiset kautta maan ottamaan asian omakseen sillä seurauksella, että kaikkien 50 osavaltion kuvernöörit ovat allekirjoittaneet julistuksen, jolla maaliskuun 16. päivästä tehtiin Pyhän Urhon päivä (St. Urho's Day).

Tarinan mukaan Minnesotan osavaltiossa Sulo Havumäki-niminen yliopiston opettaja, joka sai 1950-luvulla tarpeekseen paikkakunnan irlantilaisien touhutuksesta Pyhän Patrickinsa ympärillä.

Niinpä hän keksi legendan Pyhästä Urhosta, joka pelasti Suomen viininviljelyn karkotetulla hangolla heinäsirkkaparvet muille maille vierailulle.

Urotyön tehtyään mies siirtyi tänne uudelle mantereelle. Myöhemmin sitten amerikansuomalainen arkeologi löysi hänen luunsa Minnesotan Finn Creekistä.

Havumäen kerrotaan kuolleen vuonna 1970, mutta Pyhä Urho elää yhä. Mutta ei onneksi ainakaan täällä Uudessa Englannissa!

Ainakaan meikäläinen ei sulata ajatusta näin typerästä juhlapäivästä. Enkä ole vielä tavannut ketään muuta Suomesta viimeisten parinkymmenen vuoden aikana tänne muuttanutta, joka olisi valmis juhlimaan Pyhää Urhoa pukeutumalla viinirypäleitten värisiin hassuihin asuihin.

Totta kai olen ylpeä suomalaisuudestani ja haluan lastenikin olla ylpeitä ja tietoisia juuristaan. Mutta Pyhän Urhon juhliminen ei ole suomalaisuuden arvostamista. Päinvastoin se vähättelee suomalaisten aikaansaannoksia niin täällä kuin vanhassakin maasssa!

Siis, hiiteen Pyhä Urho! Ja ikuisiksi ajoiksi, olisi toivomuksenani!

Bag Lady

Englannin
kielen
kursseja

The International Institute of Boston järjestää keväällä kursseja englannin kielessä kolmella tasolla vasta-alkajista pitemmälle edistyneisiin.

Kurssit pidetään aamuisin, iltapäivisin ja iltoisin. Kaikki kurssit käsittävät lukemista, keskustelua ja kirjoitusharjoituksia.

Ilmoittautumisaika on 2-6. huhtikuuta. Lisätietoja: The International Institute of Boston, 287 Commonwealth Avenue, Boston, Massachusetts 02115, puhelin (617) 536-1081.

Raivaaja Publishing
Company

Vuosikokous

Kaleva Koti
107 Mechanic St.
Fitchburg, Mass.

TORSTAINA
maalisk. 29. p:nä 1990

Kokous alkaa klo 7:30 ill. ja siinä käsitellään kaikki säännöissä määrätty ja sääntöjen mukaisesti esille tulevat asiat. Kaikkia osakkeenomistajia kehoitetaan saapumaan paikalle. Ellei tämä ole mahdollista, heidän tulisi lähettää valtuutettunsa.

Kokous jouduttiin siirtämään toiseen päivään, koska Workers' Credit Unionin vuosikokous ajoittui samalle päivälle.

Fitchburgissa
helmik. 26 p., 1990

EINO E. NIINIMÄKI
presidentti

BARRY HEINILUOMA
sihteeri

TERVETULOA
YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD • ISUZU

Rte.2A, Lunenburg • 345-1011

NORTH
END SUBARU • MAZDA

Rte.2A, Lunenburg • 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

EXPERIENCE THE DIFFERENCE
HUHTALA OIL CO.
MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Palomiehet eivät juurikaan häirinneet jäsenten lauantaisaunomista Helsingin Lauttasaassa

Sauna-seuran savusauna kärähti Lauttasaassa

Helsingiläinen **Antti Toivonen** istui kaikessa rauhassa Lauttasaassa sauna-seuran suosituimman savusaunan lauteilla, kun löylyt yht'äkkiä keskeytti ovesta vettä suihkuttava saunanlämmittäjä. Vuonna 1952 rakennetun

saunan välikatto oli tulella. Toivonen ei ollut haistanut palaneen käryä. "Ainahan täällä haisee savulle. Liekejäkään ei näkynyt missään. Tämähän kulkee suvussa; edellisessä palossa istui faija lauteilla," hän sanoi viitaten

samassa saunassa kolmisen vuotta aikaisemmin syttyneeseen paloon.

Palomiehet saapuivat pian saunanlämmittäjän avuksi tukahduttamaan tulta, ja palo

saatiin sammumaan alle tunnissa. Lauantaista saunomista sammutustoimet eivät paljon haitanneet. Alastomien miesten joukko vain käyskenteli palomiesten ohitse muihin saunoihin letkuja väistellen.

Sauna-seura perustettiin 1937 vaalimaan suomalaista saunaperinnettä. Seuran saunat valmistuivat parahiksi ennen Helsingin olympialaisia tutkimus- ja mallisaunaksi sekä jäsenten että heidän vieraitensa käyttöön.

Puolet ongelmajätteistä hävitetään väärin

Osa Suomen kunnista ei ole perustanut lain edellyttämää vastaanottopistettä kotien ongelmajätteille. Suomen luonnonsuojeluliitto aikoo kannella näistä kunnista lääninhallitukselle.

Kymmenen vuotta voimassa olleen jätelain mukaan kunnan on perustettava alueelleen kotitalouksien ongelmajätteiden vastaanottopiste. Lähes sadassa kunnassa lakia rikotaan kuitenkin jatkuvasti.

Kuusi vuotta toiminut Riikimäen ongelmajätelaitos ei ole saanut koskaan lähetystä yli sadasta kunnasta. Näissä sadassa kunnassa valvontaviranomaisten lepuuden vuoksi ongelmajätteet on voitu viedä tavallisille kaatopaikoille tai kaataa viemäreihin.

Ongelmajätteet ovat aineita, jotka ovat myrkyllisiä luonnolle ja ihmisille jo hyvin pieninä pitoisuuksina.

Yli 20 kansalaisjärjestöä järjestää huhtikuun kolmannella viikolla suuren ongelmajättekampanjan. Viikon aikana järjestetään keräytempauksia ja jaetaan tietoa ongelmajätteistä.

Ongelmajätteiden asianmukainen hoito edellyttää yrityksiltä sisäistä kurikasvustusta, sanoi Kemiran ympäristösuojelujohtaja Hannu Vornamo. "Suomlainen ei luonnostaan ole kovin siisti. Kun japanilaiset käyvät suomalaisissa yrityksissä, he kauhistuvat tehtaitten likaisuutta ja törköisyyttä. Suomessa te-

ollisuuden jätteenkäsittelyssä on varaa nostaa huomattavasti tasoa."

Suomessa ongelmajätteitä arvioidaan syntyvän vuosittain noin 200,000 tonnia, josta vajaa puolet käsitellään asianmukaisesti, puolet häviää jonnekin.

Ennen vuotta 1984 kaikki ongelmajätteet vietiin tavallisille kaatopaikoille. "Jokaisen vanhan kaatopaikan pohjavedet ovat pilaantuneet", Vornamo sanoi.

Ulkomaalaisten työskentely terveydenhuollossa helpottuu

Terveydenhuollon ammattiharjoittamista koskevat lait muuttuivat maaliskuun alusta lähtien siten, että ulkomaalaisten työskentely terveydenhuollossa helpottuu.

Muutosten mukaan pohjoismaiden kansalaiset voivat työskennellä lääkintöhallituksen luvalla Ahvenanmaan terveydenhuollossa osaamatta

suomenkieltä.

Toinen muutos antaa kaikille Suomessa lääketiedettä tai hammaslääketiedettä opiskeleville henkilöille mahdollisuuden toimia lääkärin tai hammaslääkärin viransijaisena.

Ulkomaalaiset lääkärit voivat maaliskuun alusta saada laillistetun lääkärin oikeudet Suomessa.

Suomessa vuosisadan lämpimin helmikuu

Tämän vuoden helmikuu on Suomessa ollut vuosisadan lämpimin. Pohjois-Suomessa aikaisemmat lämpöennätykset ylittyivät selvästi.

Sallassa helmikuun keskilämpötila nousi edellisestä huipustaan yli neljällä asteella. Nyt saatiin keskilämmöksi -2.6 astetta, aiempi ennätys -6.9 astetta on vuodelta 1984.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$568 - LOS ANGELES \$668
- TORONTO \$658

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
40 East 49th Street, New York, N.Y. 10017
Telephones:
212-832-8989 or 800-223-0567
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Neuvoloiden tulevaisuudesta kiistellään

Suomessa väitellään kii-
vaasti neuvoloiden kohtalosta. Uuteen kokeiluun valituilla kunnilla on mahdollisuus sulauttaa neuvolansa terveyskeskuksiin, joissa potilas käy saman lääkärin tai sairaanhoitajan vastaanotolla vasta vaariin.

Lastenlääkärit ja gynekologit pelkäävät neuvolatyön tason romahtavan, kun yleispätevä omahoitaja korvaa kättilön. Erikoislääkärit eivät usko, että omahoitajan tai yleislääkärin koulutus riittää äitiys- ja lastenhuollon hallitsemiseen.

Lääkärijärjestöt ovat jättäneet lääkintöhallitukselle ki-
kerän kirjelmän. Sen mukaan perusterveydenhuollon uusi työnjako eli väestövastuu on menossa hakoteille. Mallia on otettu maista, jotka ovat jäljessä Suomen terveydenhoi-
dosta.

Valtakunnalliseen väestövastuukokeiluun kuuluu 20 kuntaa. Ne voivat halutesaan liittää neuvolat terveyskeskukseen, tai säilyttää ne entisellään.

Tähän asti kättilöt tai erikoistuneet terveydenhoitajat ovat hoitaneet odottavat äidit ja

Väestövastuukokeiluun osallistuvissa kunnissa neuvolat yhdistetään terveyskeskuksiin.

vauvat. Suomalainen odot-
tava äiti käy kättilön luona noin kymmenen ja lääkärin luona 1-2 kertaa ennen synnytystä.

Väestövastuukokeilulla pyri-

tään lisäämään lääkäreiden työmotivaatiota. Asiakkaille jää yleensä aiempaa enemmän aikaa ja sekä asiakas että lääkäri stressaantuvat vähemmän.

Suomen uutisia

Matikaisesta UNICEF:n hyväntahdonlähettiläs

Marjo Matikainen on yksi neljästä uudesta UNICEF:n suomalaisesta hyväntahdonlähettilästä.

Suomen yhdistys aloitti neljä vuotta sitten hyväntahdonlähettiläs-toimintansa.

Ensimmäisiä lähettiläitä olivat Eija Ahvo, ja Susanna Haavisto, vuotta myöhemmin M. A. Numminen.

Kolme muuta uutta hyväntahdonlähettilästä Matikai-

sen lisäksi ovat laulajat Katri-Helena ja Pave Maijanen sekä lastenkirjakuviittaja Kristiina Louhi.

Hyvāntahdonlähettiläät käyvät kertomassa mm. kouluissa ja erilaisissa tilaisuuksissa kehityksmaiden lasten ja naisten ongelmista ja kehottavat ihmisiä omalta osaltaan vaikuttamaan heidän asemansa parantamiseksi.

Eläkeläiset ja pienyritykset kärsivät pankkisulusta

Suomen lähes viisi viikkoa kestänyt pankkien työtaistelu haittasi pahasti monien yritysten toimintaan. Eniten kärsivät pienyritykset, joiden käteisvarat hupenivat, kun ne eivät saaneet maksuja normaaliin tapaan.

Eläkeläisistä noin 700,000 jäi ilman maaliskuun työeläkettä. Osa ilman rahaa jääneistä haki apua sosiaalitoimistoista, jotka ruuhkaantuivat pahoin pankkisulun aikana.

Myös opiskelijat jäivät ilman maaliskuun valtiontukea, joka maksetaan suoraan pankkitileille. Postipankki ei ollut mukana työtaistelussa, joten sen asiakkaat saivat rahansa normaalisti.

Pankkien kiista päättyi maa-

liskuun kolmantena päivänä, kun pankkitoimihenkilöt ja työnantajat hyväksyivät valtakunnansovittelija Jorma Reinin esityksen.

Osapuolet sopivat seitsemän prosentin palkankorotuksesta pankkitoimihenkilöille ja palaamisesta jatkuvaan neuvottelumenetelmään ensi syksystä alkaen. Toimihenkilöt saavat lisäksi ylimääräisen vapaapäivän vuoden 1992 alussa.

Pankkiautomaateista sai rahaa viides maaliskuuta, ja konttorit avattiin asiakkaille seuraavana päivänä. Aluksi pankit antoivat vain kaikkien kiireellisimpiä palveluita, mutta toiminnan odotettiin normalisoituvan viikossa.

Finnair announces a blessing for travelers to Finland, Scandinavia, the Soviet Union and beyond:

Daily Non-Stops To Helsinki

This year, we reinforced our position as the leading airline to Finland by becoming the only airline to offer daily non-stops to Helsinki from New York. We now have 11 non-stops weekly from our North American gateways - New York, Toronto, and Los Angeles.

Helsinki: Gateway to the East.

Combine the convenience of daily non-stop service to Helsinki with Helsinki's unique position as a gateway to Scandinavia and the first and best gateway to Moscow and Leningrad, and as the shortest way to the Far East, and you have the ideal way for the frequent traveler to go East.

Airport Limousine Service.

For First and Executive Class passengers, we also have a special airport limousine service in New York. You can go to or from the airport, from within a 50-mile radius, for only \$20.

Earn Up To 3 1/2 Times Actual Mileage for Frequent Travel.

The Finnair Frequent Traveler Plan is one of the most generous in the business, offering 5,000 bonus miles for joining and 3 1/2 time actual mileage flown for First Class passengers and double actual mileage for Executive Class passengers.

Finnair is also a travel partner with USAir. North American passengers flying Finnair to or from Helsinki are eligible to receive mileage credits for these trips on their USAir frequent flyer program.

50% Spouse Fares.

And a spouse can travel with a First or Executive Class passenger trans-Atlantic to and from Helsinki 50% of our regular fare.

For more information, call Finnair, 800-950-5000, in New York, 212-889-7070. For cargo or Finnair Small Parcel Service, contact Finnair Cargo, 800-221-4300.

An uncommon concern for the individual.

Esa Swanljung STTK:n johtoon

Suomen teknisten toimihenkilöjärjestöjen keskusliitto STTK valitsi äskettäin oikeustieteen kandidaatti Esa Swanljungin (sd) valtakunnansovittelijaksi siirtyneen Jorma Reinin seuraajaksi.

STTK:n suurimman jäsenen Teknisten liiton valmiiksi pohjustama puheenjohtajan valinta vietiin yksimielisesti läpi, muutama soraääni nousi arvostelemaan valintamenettelyä keskusjärjestön päättävien elinten ylikävelystä.

Swanljung ei luvannut suuria muutoksia STTK:n linjaan. Hän aikoo pitää järjestön itsenäisenä ja vahvana, luoda vaikutuskanavia Euroopan yhdyntymistä silmälläpitäen,

vahvistaa suoria henkilökohtaisia suhteita yhteiskunnallisiin päättäjiin ja pitää työtaistelukoneen rasvassa.

Liiton kultaisella ansiomerkillä palkittu Reini sanoi johtajakautensa tehneen hänet jossain määrin kynniseksi. Kaipauksella ja kaiholla STTK:n jättänyt Reini kuitenkin heitti, että "ainoa paikka mihin teitä en kaipaa, on nykyinen työpaikkani".

Helsingin kouluihin murtohälytysjärjestelmä

Helsingin kouluihin suunnitellaan hälytyslaitteita, jotka ilmoittavat murtoyrityksistä.

Hälytyslaitteet olisi Helsingin yleisten töiden lautakunnan mukaan huomioitava jo koulujen suunnitteluvaiheessa tai saneerausten yhteydessä.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI KULMILTA

Etiopiaa johtava työväenpuolue uudistuu

Etiopian marxilaiset johtajat ovat ilmoittaneet luonnostelleensa uuden strategian maan kehittämiseksi. Diplomaatit ovat jo jonkin aikaa odotelleet ilmoitusta, että Etiopian työväenpuolue olisi valmis luopumaan marxilaisuudesta löytääkseen ratkaisun maata repivälle sisällissodalle ja talouskriisille. Nälänhätä uhkaa 4,5 miljoonaa etiopialaista.

Etiopian virallinen uutistomisto ilmoitti äskettäin, että presidentti Mengistu Haile Mariamin johtama työväenpuolueen politbyroo suosittelie merkittäviä muutoksia puolueen ohjelmaan.

Contrien paluusta neuvotellaan

MANAGUA, Nicaragua - Presidentinvaalien voittajan Violeta Chamorron ja katolisen kirkon edustajat neuvottelivat viime viikolla Hondurasissa contrien kanssa aselevosta. Neuvottelijoiden mukaan contrat ovat innokkaita palaamaan kotimaahansa ilman ehtoja.

Contrien sotilaallinen johtaja sanoi kuitenkin, että kotiuttamiseen liittyisi ehtoja.

Sekä sandinistihallitus että kahden viikon takaiset vaalit voittanut 14 puolueen oppositioryhmittymä ovat vaatineet contria välittömästi laskemaan aseensa. Presidentti Ortega on asettanut tämän ehdoksi rauhalliselle vallansiirrolle ensi kuussa.

Cambellin purkkikeitto-tehdas kiinni

Campbellin purkkikeittojen tunnuksena toiminut 121-vuotias punatiilinen tehdas suljettiin lopullisesti maaliskuun alussa. Seitsenkerroksisen tehtaan kuva on kaikkien Campbellin purkkien punavalkoisissa etiketeissä.

"Tätä ei olisi voinut tapahtua Jack Dorrancen aikana," eräs tehtaan työntekijä sanoi. Viime vuonna kuollut Dorrance keksi purkkikeitot. Hänen lapsensa ja lastenlapsensa ovat siitä saakka riidelleet yhtiön tulevaisuudesta.

Liettua julistautui itsenäiseksi

VILNIUS, Liettua - Liettuan helmikuussa valittu parlamentti julistautui viime sunnuntaina itsenäiseksi Neuvostoliitosta. Käytännössä Liettuan irtautumisen Neuvostoliitosta odotetaan kestävän vuosia.

Neuvostoliiton johto oli osannut odottaa itsenäisyysjulistusta, ja on tehnyt selväksi, että itsenäistyminen tulee taloudellisesti kalliiksi.

Liettua pyrkii seuraavaksi sopimaan Neuvostoliiton kanssa suhteiden järjestämisestä. Neuvottelulistalla on ainakin talouden erottaminen tiukasta yhteydestä Neuvostoliittoon, neuvostojoukkojen poistaminen Liettuasta sekä salaisen poliisin eli KGB:n toiminnan lopettaminen Liettuassa.

Neuvotteluista odotetaan erittäin vaikeita ja pitkäjäisiä. Gorbachev on aiemmin sanonut, että Liettua on Moskovalle velkaa ainakin \$34 biljoonaa, mikä vastaa maan kahden vuoden bruttotuloja. Liettua saattaa myös joutua jatkossa maksamaan Moskovaan energiasta länsivaluutalla.

Muiden Baltian maiden uskotaan seuraavan Liettuan

Itsenäistymistä tukevat mielenosoittajat hyvästelvät Neuvostoliiton Vilniuksessa, Liettuassa.

esimerkkiä. Viron parlamentti saattaa julistautua itsenäiseksi maaliskuun lopussa, ja Latvia on liikkumassa samaan suuntaan. Toisen maailmansodan jälkeen syntyneet Baltian valtiot liitettiin Neuvostoliittoon 1940.

Neuvostoliitto sallii pienyritykset

MOSKOVA - Neuvostoliiton korkein neuvosto hyväksyi viime viikolla lain, joka sallisi yksityishenkilöiden omistaa pieniä yrityksiä ja palkata työntekijöitä. Laki astuu voimaan heinäkuun alusta, jos kansankongressin erityisistunto hyväksyy sen.

Kongressin hyväksyminen vaaditaan, koska laki on ristiriidassa Neuvostoliiton perustuslain kanssa. Perustuslaissa tuotantovälineiden sanotaan olevan "sosialistisessa omistuksessa".

Laissa ei tarkaan määritellä niiden yritysten kokoa, jotka voivat olla yksityisomistuksessa, vaan tasavallat ja auto-

nomiset alueet voivat kukin päättää asiasta erikseen.

Uuden lain nojalla yksityiset voivat omistaa tuotantovälineitä, kuten rakennuksia ja koneita. Valtio omistaa kuitenkin kaiken maan, jota yrittäjät voivat vuokrata.

Uusi laki astuisi voimaan heinäkuun alusta jos kansankongressi hyväksyy sen. Lakia säättävä korkein neuvosto hyväksyi sen äänin 350-3.

Lain uskotaan synnyttävän yksityisiä liikeyrityksiä ja tehtaita etenkin Baltian maihin. Neuvostoliiton Aasian puoleissa osissa yksityistämisen uskotaan tapahtuvan huomattavasti hitaammin.

Etelämanner ylitettiin

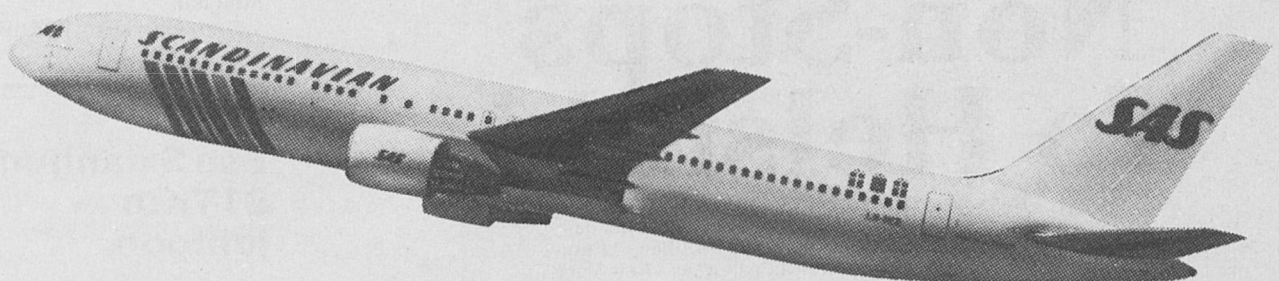
Kuusimiehinen kansainvälinen seikkailijaryhmä päätti maaliskuun kolmantena päivänä seitsemän kuukautta kestäneen Etelämannereen ylityksen. Kyseessä oli ensimmäinen ilman konevoimia tehty ylitys kautta aikojen.

Matka oli äärimmäisen raskas. 3,822 mailia pitkä taival jäisen ja lumisen mantereen halki taitettiin hiihtäen ja koiravaljakoin.

Retkellä pyrittiin kiin-

nittämään huomiota Etelämannereen ympäristönsuojeluun. Retkikunnan jäsenet tulivat Ranskasta, Japanista, Yhdysvalloista, Neuvostoliitosta, Britanniaasta ja Kiinasta.

Matka alkoi 28.7.1989 lähtien Etelämannerniemeä, jonka kärki suuntautuu kohti Etelä-Amerikkaa, ja päättyi mantereen itäosaan neuvostoliittolaiseen tukikohtaan.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES